1. גלא-גלט

ג ל |גאַל| - געניצט נאָר אין דער פּראָזע:

ווערן אַ גל של עצמות - (לל) ווערן אַ בערגל ביינער, ד"ה צו נישט ווערן, אויפֿהערן צו עקזיסטירן.

1867 " |...| און אַז ער לאָזט נאָר אַרויס פֿון זייַן
טריפֿהנעם פּיסקאַטש 'פֿוי!' אַזוי ווערט באַלד פֿון 3
שונא אַ גל של עצמות!" עלי קצין |יילל|, קמ.
נ' 19, ז' 148 - I - II.

ם ג ל א ב - דאס. גלויבן, אמונה.

1743 " דש גלאב פון דיא ישראל האט אן גנומען

|די רוימישע פרוי| אונ׳ האט זיך פון די פיר 4

וועלן לאזן אונטר ווייזין אין דיא יודישי וועלט".

מ. מן, שארית ישראל, אמשטרדם, ה - II.

?נ?   ג ל אָ ב – דער, =ן. __דזוו__ __גלאָבוס__.

גלאָבאַל – אַדי/אַדוו. אַלגעמיין, אין גאַנצן גענומען.

... " |...| וואָלט נייטיק געווען א גלאָבאַלע

6 פּסיכאָטעכנישע אויספאָרשונג |...|". א. גאַלאמב, ייבל I, ז' 3 [?].

1953 " אויב אַמעריקאַנער זאָלן אין פאַל פון אַ

7 גלאָבאַלער מלחמה זוכן צו באַאײַנפלוסן זייער רעגירונג, אַז זי זאָל מיטהעלפן אין אָפּהיטן די נייטראַליטעט פון דער מדינת ישראל |...|".

ח. גרינבערג, 2, 319.

~~גרינב, איד און וועלט, ג"י, ז' 319.~~

1962 " עסקנים |...| נעמען זיך לייזן דעם חינוך-

8 פּראָבלעם אויף אַ גלאָבאַלן פאַרנעם". ה. זיידמאַן, פּער 69, ~~טמק~~, 27/IV.

גלא- גלט

גלאַבולין - דער. =ען. די צום מערסטן פֿאַרשפּרייטע גרופּע פֿון אָרגאַנישע (פֿון בעלי-חיים און געוויקסן) ווייסלשטאָפֿן.

1929 " צוזאַמען מיט דער פֿאַרקלענערונג פֿון דער צאָל אַלבומין און פֿאַרגרעסערונג פֿון דער צאָל גלאַבולין |...| אינעם בלוט |...|". ~~"טאָג"-שריפֿטן,~~ ~~ווארשע.~~ כּלור 72. 11

ג ל אָ ב ו ס - דער, =ן, פֿפֿ (זן) גלאָב.

1. אַ קײַלעך וואָס דרייט זיך אַרום אַן אַקס און שטעלט מיט זיך פֿאָר אַ מאָדעל אין פֿאַרקלענערטן מאַשטאַב פֿון דעם ערדקײַלעך מיט סימנים ווי אויף אַ מאַפּע.

1924 " |...| פֿון אַ געלערנטן |...| וואָס ר׳האָט אויף העלפֿטן צוויי פֿון אַ געוועזענעם גלאָבוס ערגעץ אויפֿן מיסט אַן אַלט היסטאָריש הייליק-אָרט געפֿונען". ~~מלה, די גאלדענע פאווע, קליוולאנד, ז׳ 86.~~ מ.ל. האַלפּערן, 1, 86. 19

1948 " מיין וועלט איז געשטאָרבן, און איך בין געבליבן, // מיין יידישער גלאָבוס צעקלאַפּט און צעריבן". ~~סעג, איצטער, נ"י, ז׳ 120.~~ סוגאָל אַוהע, 12, 120. 14

1956 " געפּלאַקערט האָט איר שול און אויפֿן טראָטואַר געוואַלגערט האָט זיך לעם אַ טויטער שילערין אַ גלאָבוס". ~~פֿמ, מלחמה II, נ"י, ז׳ 401~~ מאַרק, 1, 11, 401 16

2. אַ מאָדעל פֿון דער הימל-ספֿערע, מיט באַצייכענונג
פֿון די שטערן.

3. (זן) א קײַלעך.

1971 " דעם קאָפּ // טראָג איך אין די הענט,// ווי

13 אַ גלעזערנעם גלאָבּ". ~~ממש, בורא מיני חלומות,~~ מ.מ. שאַפּיר,
~~מאנטרעאל, ז' 87.~~ 87, 5.

ג ל אָ ב ט ר ע ט ע ר - דער, =ס. אַ מענטש וואָס פאָרט אַרום אַ סך איבער דער וועלט.

1961 " אַ וואַרשעווער ייִד מבטן ומלידה, אָבער אַ גלאָבטרעטער מחמת פּראָפעסיע פֿון אַ ייִדישן בינע- 20
קינסטלער". י. אַקרוטני, ~~זשי הימיגש~~, פּעוו 47,
אָקטאָבער, ז' 46 - I.

ג ל אָ ב ײ ג ע ר י נ ע ס - <u>די מצ.</u> |<u>סטוטש</u> 247|.

וואַרצלפֿיסיקע בעלי-חיים, וואָס זייערע מושלקעס

שאַפן אַן אָפּזאַץ פון שלאַם אויפֿן דעק פֿון ים. 21

ג ל אָ ב י ן - <u>דער, בא.</u> (<u>לאקל, </u>ווו?) שווואַקס.

1 % "עס איז אַ מאָל געווען אַ קרעם | צו פּוצן די שיך|
מיט דעם אויפשריפט *Globin* , פֿאַר דאָס האָט מען אין
אונדזער געגנט יעדע שוכקרעם גערופן גלאָבין"|<u>קטוו</u>|.

- - -

<u>רעד:</u> כ׳מיין אז מע דארף ניט דאס ווארט - מאלע
וואס פאר א מיני מארקעס פון שוווואקס זיינען
געווען, וועלן מיר זיי אריינשטעלן?...

- - -

ג ל אָ ב י נ ע - ----> __גלאָרניע.__

12

גלא-גלט .4

ג ל אָ ג ע - ----> <u>גלוגע.</u>

גלאָדזשען – טרוו. (רוס, נאָ) נאָגן, הריזען.
< R: глодать

1967 "איציזיק האָט שוויציגנדיק געגלאָדזשעט מיט
די ציין דאָס שטיקל פֿאַרדאַרטע מאַקוכע". 31

פּ. סיטאָ, ~~די ערשטע ווינעפּטן, זש' סאָווי' היימלאַנד,~~ סה
נ' 9, ז' 44. פֿון 131,

גלאַדיאַטאָר - דער, =ן. אין אַנטיקן רוים -
אַ קנעכט אָדער קריגס-געפֿאַנגענער, וועלכן מ'האָט
ספּעציעל געשולט צו די בלוטיקע קאַמפֿן אין
אַמפֿיטעאַטער מיט ווילדע חיות אָדער צווישן זיך.

1922 "|גאַליאַרן| די נושאי-כּלים פֿון די גלאַדיאַטאָרן".
איבן זאַלקינד, 4, משנה בּרכות, פּ 185. 34

1905 " די באַזוכער פֿון דער טאַווערנע זענען
באַשטאַנען פֿון שקלאַפֿן, בית-הקבֿרות-לייט, גלאַדיאַטאָרן
און קאַליקעס". איבן|ווער?|, ר. דזשיאָוואַניאָלי,
ספּאַרטאַק, פּעטערבורג.

1925 " |...| און פֿון אַלטן טויער, // צווישן
גלאַדיאַטאָרס, טענצערינס פֿון וואָדעווילן // 34/א
צעווײַנט זיך שטיל דער אַלטער ראש-השנה".
ז. ווײַנפּער, 4, גאָלד און גרינס, 131.

15 גלאַדיאָלוס – דער, =ן. פּפּ גלאַדיאָל, (די)

גלאַדיאָלע. גראָז געוויקס (ווסנ Gladiolus)

פֿון דער משפּחה Iridaceae, אַ באַציר-געוויקס

צוליב די שיינע בלומען.

און די בלום פֿון דעם דאָזיקן געוויקס, אויך קאָלעקטיוו

גלא-גלט

1958 " עס שמעקט מיט מיידללייב און האָניק, //

35 מיט צוויט פֿון בעז און גלאַדיאָל". ל. פֿײַנבערג, פֿלר 169,

~~דש' צוקונפֿט~~, יאַנואַר-פֿעברואַר.

1965 " און אין באָטאַנישן גאָרטן הויכע גלאַדיאָלוסן

36 און בונטע פֿלאָקסן, פֿעלדבלומען און די קיניגין

די רויז". מ. גרוביאַן, ~~דש' סאָוו' היימלאַנד~~, פֿלר 131,

ג' 12, ז' 4.

גלאַדיש – דער, =עס, סטוטש 247. וואַסערוואַנץ,
אינסעקט, (ווסנ (Notonecta glauca. 40
. < R: гладыш

ג ל אָ ו ו נ י ע - די, =ס. פֿפֿ (דיאַל?)

גלאָבינע. אַ נאָך טלי̇ענדיק אָדער אַ ניט אויסגע-
ברענט שטיק האָלץ; האָלעוועשקע. % דער שײַטער
איז שוין פֿאַרלאָשן, אָבער ס'וואַלגערן זיך נאָך
עטלעכע פֿאַרקוילטע גלאָווניעס.

1886 " דער גאַניק פֿלעגט שמעקן דאָרט |ביי|
ראַפּאָפּאָרטס הויז, // גייגט סטערטשען שוואַרצע גלאָווניעס 65
אַרויס". ~~ב.~~ דזיגאַק שאַפּיר, ~~מעלאַדיעס, קראָקע~~, 1, 43.
~~ז' 43.~~

1927 " די שטויב פֿון אונדזער העכסטן שטאָלץ,//
וואָס ביסטו דען געוועזן פֿאַר אונדז? - אַ לעצטע גלאָווניע 68
האָלץ, // וואָס ברענט אין סטעפּ ביי נאַכט אין רינג
פֿון אַ ציגיינער-שטאַם". מלה, ~~אין נױ-יאָרק~~, מ.ל. האַלפּערן, 2, 188.
~~וואַרשע, ז' 188.~~

1955 " |...| טלי̇ענדיקע אַשבערג מיט שוואַרצע
ברענענדיקע גלאָווניעס". י. שפּיגל, ~~ווײַטע אורן~~, 3, 180. 51
~~וואַרצלען, נ"י, ז' 180.~~

17 שוואַרץ (וואַר: חושך) ווי אַ גלאַוונּיץ (פּפּ).

געוואַשן אין פֿאַמוניצע, געטריקנט אין קוימען, געפּרעסט מיט אַ גלאַבינע (אַ גראָדנער ווערטל ווען אויסגעוואַשענע וועש פֿלעגט אַרויסקומען ניט גענוג ריין" ח. שעסקין, XXI – 3.

24

"קול חתן וקול כלה |קויל כאַסאָן, וועקויל קאַלאָ|, אוי ווי, די כלה אַ קויל און דער חתן אַ קויל, וועלן דאָך די קינדער זײַן גלאַוונּיעס" – שפּאַסיק ווערטל, געבויט אויפֿן וואָרטשפּיל: קול |קאָל| און קויל נאָכן פֿאַרברענען האָלץ.

71-69

ג ל אָ וו נ ע – אַדי/אַדוו. (רוסיש, עלט), אין אוראַלט

מאָדערנעם ייִדיש גענוצט ס'רוב ~~איר~~/שפּאַסיק.

% ער איז היינט אין דער קהילה דער גלאָוונע

מאַכער, פֿירט דאָס רעדל.

1873 " סיידן מען זאָל צו איטעכן פּאַמאַטשניק 78

|געהילף| פֿון אַ גלאָוונעם בעל־טובה צוזעצן

נאָך אַקעגן אַ הונדערט אונטער־פּאַמאַטשניקעס|...|!" מענדעלע, 1

~~ממוס, די קליאַטשע,~~ קאַנק ...

1936 " זיצט שמעון |...| פֿעסט אין וועגעלע |...|, 78

האַלט אין דער רעכטער האַנט די ווישקעס (ביי

שמעונען האָבן די 'גלאָוונע דעה' די ווישקעס)";

פּלוג 35

מ. אַלבערטאָן, ~~זב בירא־בידזשאַן, מאַסקווע,~~ ז' 83.

1963 " איז עס פֿאַרטיק דאָס געטראַנק // טרינקט אויף

איין מאָל אַלע, // און יעדער מויד וועט ווערן //

דעם מלכס גלאָוונע כּלה". ~~ספּ גפֿעלים,~~ פּרידמאַן, 1, 3, 30.

~~ת"א, ז' 30.~~

ס סאמע גלאוונע - דזוו דפוו, עמפאטישער.

< R: самый главный

20|1 גלאָווע - די, בא. געניצט נאָר אין דעם כלומרשט פּוילישן ווערטל (לאָקל, לאַדזש): ~~קאפ~~

ד "אָווע טאָווע פּארעך נא גלאָווע" - "סיי ווי איז צרות" |קטוו|. (P: glowa = קאָפּ)

102

גלאָוקאָמע – די. באַ. (מעד) אַ קראַנקייט

פֿון די אויגן, אין רעזולטאַט פֿון אַ געהעכערטן

בלוטדרוק.

1927 "צו די פֿאַרשיידענע אויגן-קראַנקייטן דאַרף

113 מען נאָך צוגעבן די קראַנקייט וואָס איז באַוווּסט

אין דער וויסנשאַפֿט אונטערן נאָמען 'גלאַוקאָמע',

אין געוויינלעכן לעבן |איז דער נאָמען| –

פּורז 151,

גרינוואַסער". ~~פֿגעז,~~ נ' 19, ~~[illegible]~~

1967 "גלאַוקאָמע איז אַ פֿאַרגרעסערטער דרוק אין

112 אַן אויג, דער דרוק קומט פֿון אינעווייניק".

פּורז 69,

ה. ל. גאַרדאַן, ~~טמט,~~ II/19.

גלאָז – 1. דאָס, באַ. דורכזיכטיקער מאַטעריאַל, וואָס באַקומט זיך דורך שמעלצן און כעמיש באַאַרבעטן קוואַרצזאַמד מיט צוגאָבלעכע סובסטאַנצן; אויף דער דאָזיקער מאַטעריאַל איין טאָוולען, בלאָקן און אַנדערע פֿאַרמעס. % דין (דיק) גלאָז. אומברעכיק גלאָז. שויבן פֿון גלאָז. דער מייסטער בלאָזט אויס פֿאַרשיידענע פֿיגורן פֿון גלאָז. די פֿלאַש איז פֿון גרינעם גלאָז.

23

1819 ... " |...| דאס האב איך נור צו פרדאנקין דעם
שטיקל גלאז וואס איז דורך דעם בעשט צעבראכן
גיוואריז". י. פּערל, ~~מגלה טמירין, צײט יודישע~~
~~כתבים, ווילנע 1937, ז' 39.~~ 39, 1.

1911 " אַ לאַכן, א פּלאַצן פֿון גלאָז און פּלעשער,
אַ קלאַפּן |...|, אַ ברעכן פֿון פֿעסער". ~~ממום~~ מענדעלע, 1 124/א
~~די קלאטשע,~~ קאנק 1298440.

1920 " גלאָז באַשטייט פֿון קאַלציום און נאַטריום,
פֿאַרבונדן מיט סיליציום און זויערשטאָף. ווערט 124
קאַמערציעל געמאַכט דורך שמעלצן זאַמד מיט ~~O2~~ SiO_2
קאַלציום און נאַטריום-קאַרבאָנאַטן |...|. אויב דער
רויער מאַטעריאַל איז ריין, קומט דאָס גלאָז ארויס
קאַלירלאָז (וואַסער-קאַליר); אײַזן און כראָם |...|
מאַכט דאָס גלאָז גרין, קאָבאַלט מאַכט עס בלוי,
און מאַנגאַן מאַכט עס וויאָלעט". ס. פּײַנסטאָון, 256, 1.
~~בעמיטע, נ"י, ז' 256.~~

(1974) " די טראָטואַרן זענען געווען באַזייט מיט

גלאָזשפּליטערס, דאָס גלאָז האָט זיך אַרײַנגעשניטן 121

אין די הענט". י. עלבערג, אויפֿן שפּיץ פֿון א 231, 2

מאָסט, מאָנטרעאַל, ז' 232.

2. די מצ גלעזער, פּקפּ גלעזל, גלעזעלע.

כלי פֿון גלאָז, געניצט צום טרינקען פֿון איר וואַסער,

טיי, קאַווע, מילך א"א פֿליסיקייטן. % טיי האָט ער

ליב צו טרינקען נאָר פֿון א גלאָז. די בעל-הביתטע

וואַשט די גלעזער. ס'איז אַרויס אַ מאָדע גלעזער

מיט הענטלעך. די גלאָז איז אַ ריינע, מעגסט

טרינקען פֿון איר.

(1814) " זעה נישט דעם ווייך וויא ער איז רעטליך

וויא זייך פֿארב שפּילט אויסן גלאז |...|". 152

איבן מס. משלי, תקע"ד, כ"ג, 31.

אירך, לעפֿין, 1, כ"ג, 31.

(1871) " מיידלעך נעמען מיך אויף ווי אַ קאַוואַליער,

// דאָס גלעזעלע צום מויל, ביז |עס| בלײַבט לער". 163

~~א. ב. רוף, דער שיכור |...|, ווארשע, ז' 5.~~ וו, 2, 5.

(1903...) " די זילבערנע טאַץ מיט די גלעזער, וואָס

קוקן אַרויס פֿון שויבנשאַנק, רירן זיך נישט פֿון אָרט". 171

פּרץ, ~~סאטירעס און הומארעסקעס, ז' 34.~~ 3, 34.

(1926) " שיט אַרײַן דעם איבערגעגליטן באָדן אין

אַ גלאָז, גיסט אַרײַן ריינע וואַסער און צערײַבט". 147

~~קאַב I, קיעוו, ז' 140.~~ [illegible], 2, 140.

(1945) " דוואַשע וועקט זיך |...| גייט און קומט צוריק

מיט דער בונקע טיי און גלעזער". מבאַ, [illegible] 3. 173

~~דער גייער, ז' 6.~~

3. די. מצ גלעזער, פּקפּ גלעזל/גלעזעלע. מאָס/סכום

פֿון דער פֿליסיקייט וואָס אין דער גלאָז (כלי).

% דאָס קינד טרינקט יעדן פֿרימאָרגן אַ האַלבע <u>גלאָז</u>
מילך. ער האָט מיט איין אָטעם אויסגעטרונקען אַ
גאַנצע <u>גלאָז</u> בראָנפֿן און אַפֿילו זיך ניט פֿאַרקרימט.

(1819) ... " האָט מען אים געמאַכט אַ טשאַי, נישט אָבער טיי
מיט אַראַק, נאָר אַ פּאָר גרויסע <u>גלעזער</u> אַראַק מיט 176
אַ ביסעלע וואַרעם וואַסער". ~~יפֿה, מגלה טמירין,~~ וואָלף פֿעל, 1, הקדמה.
~~הקדמה.~~

(1881) " |...| געגאַנגען געשווינד אַהיים, אָפּגעגעסן
די מיזיסעטקענע |?| בולקעס מיט אַ האַלבע <u>גלאָז</u> 143
מילך". ~~מ. א.~~ שאַצקעס, ~~דער יודישער פֿאַר פּסח,~~ 1, 102.
~~ווארשע, ז׳ 102.~~

(1926) "|... טוט אַרײַן| אין <u>גלאָז</u> קאַליפֿלאָור
(בלומענקרויט) צעהאַקטע, |...| מישט אַרײַן די 133
אויפֿגעשלאָגענע איי |...|". מעשולאַוו, 1, 121.
~~וועגעטאַריאַניש קאָכבוך, נ״י, ז׳ 121.~~

27. [redacted] גלא–גלט

(1948) " דער רבֿ האָט אַרײַנגעקוקט אין אַ ספֿר, מיט

אײן האַנט האָט ער אַרומגעהאַלדזט אַ גלאָז טײ". 153

דאַשעוויס, פּרק ט

באַש, זשי אַיק, ר"ה, ז' 85 – I.

4. דאָס/די, מצ גלעזער, פֿקפֿ גלעזל. אײַנגעפּוקלטע

אָדער אויסגעפּוקלטע לינדז (פֿון ברילן, צום

פֿאַרגרעסערן, צום אָנצינדן אע). % די גלעזער

פֿון זײַנע ברילן זײַנען דיקע. די קינדער שפּילן

זיך אין אָנצינדן פּאַפּיר מיט אַ גלאָז. דער לאַבאַראַנט

באַטראַכט דעם אָביעקט דורך אַ פֿאַרגרעסער–גלאָז.

(1898) " פֿון בײדע זײַטן בויכיק בולט גלאָז,

וואָס נעמט צוזאַמען די זונשטראַלן |...|". 156

שובֿל איבערזעצ מאהרפּין, לויט לונקעוויטש |...|, 1, 6.

די לערע פון לעבן, בערלין, ז' 6.

5. בא, זאמל-נאמען. פארשיידענע כלים פון גלאז;

גלאזווארג.

1914) " אונטער |?| דעם שניי ווייסן טישטעך, געדיכט

באשטעלט מיט פארצעליי, גלאז, קרישטאל און זילבער 156/ב

|...|". מ. ריווקין, ~~[illegible]~~ 10, 1

~~[illegible]~~ 10.

1938) " אין אמסטערדאם האט ער זיך אויסגעלערנט |...|

שלייפן גלעזער". ~~[illegible]~~ [illegible] 151 ב' 9 - 10. [illegible] 158

6. (מיל) דער טייל פון דער הארמאטן-קויל, וווּ ס'געפינט

זיך דער פולווער.

1940) " אין דער ערד זיינען איינגעגראבן 4 'גלעזער'

פון סנאריאדן". פ. שענקער, ~~[illegible]~~ 158/א

~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, ב' 7 - 8, ~~[illegible]~~, ז' 159.

[illegible] 188.

7. (פיג) די פליסיקייט וואס איז אין דער גלאז (ב 2).

(1907) " אנשטאט דער דייזשע מיט וואסער האב איך

אפנים געטראכן צו דער באלייע, ווו מע וואשט גרעט, 172

און אריינגעפאסקעט א פופצן-צוואנציק גלעזער צו

מיר אין קרוג אריין". ~~שע, מאטל I, צום אריסג~~

~~ב"י 1937, ז' 102.~~ שלום-עליכם, א 8, 102.

(1924) " נאך יעדער פאלקע - א קנאק אריין א גלאז

און פארביסן מיט בשר-קוויטש". ב. ארשאנסקי, 1, 35. 138

~~אף כוואליעס, מאסקווע, ז' 35.~~

0 גלאזאויגן - די, מצ. |סטוטש| 420. בנב.

רעד: ניט געפונען ביי סטוטשקאוון אין דער גרופע!

גלאזאויוון - דער, =ס. |סטוטש| 217 אויוון ווו

מע שמעלצט גלאז.

גלאז-אינדוסטריע - די, בא.

גלאזאלמער - ----> גלאזקאסטן.

גלאזארטיק - אדי/אדוו. ווי גלאז.

גלאזבלאזער - דער, =ס. דער ארבעטער וואס פארנעמט זיך מיט אויסבלאזן דאס גלאז אין א גלאזהוטע.

(1927) " דער מעטאל-גיסער אדער דער גלאזבלאזער

216 שטייט פארן העלן פלאם וואס בלענדט פון אויוון".

~~זש׳ בגעז, נ׳ 17, ווילנע.~~ כור 151, נ׳ 17.

(1934) " |...| האט אין א ריזיקן אויוון זיך געשמאלצן

217 ביז ווייס אנגעגליט גלאז. ארום דעם אויוון זיינען

ארומגעגאנגען די טונקעלע פיגורעס פון די גלאזבלאזער

מיט די גלאזטרייבלעך אין די הענט". ~~אברהם ...~~ אויגוסט,

~~[illegible], הילצערנע אקטיארן, בערדיטשעוו, ז׳ 52.~~ 1, 52.

גלאזגיסער – דער, =ס. |סטוטש 217| דזוו

גלאזבלאזער.

גלאזגעפעס – דאס, בא. כלים געמאכט פון גלאז.

גלאזהאלטער – דער, =ס. |סטוטש 263| כלי אין דער

פארעם פון א גלאז, אבער נידעריקער, מיט א הענטל,

געניצט אריינצושטעלן א גלאז מיט הייסער פליסיקייט.

גלאזהיטל – דאס, =עך. |סטוטש 240| (אנאט)

איינע פון די היטלעך וואס זיינען דא אין אויג,

זעט אויס ווי א גלאזיקע מאסע.

גלאזוואטע – די, =ס |סטוטש 217, טערם כעמיע.

נייע שול, ווילנע, נ׳ 5|. קינסטלעכע וואטע.

באשטייט פון קורצע בייגעוודיקע גלאזפיברעס,

געניצט פאר טערמא-איזאלאציע, אין פילטערס אע.

גלאַזוואַסער - דאָס, באַ. |טערם כעמיע. ווילנע, 1921|.

בנב.

גלאַזזאַוואָד - דער, =ן. (סאָוו) דזוו גלאַזפֿאַבריק.

גלאַזטיר - די, =ן. אַ טיר וואָס איז אין גאַנצן אָדער טיילווייז פֿון גלאָז.

(1973) " |...| הינטער דער טיר, וואָס איר אונטערשטער

טייל איז געווען פֿון האָלץ, דער אייבערשטער פֿון 217/א

גלאָז, מיט איין וואָרט - אַ גלאַזטיר". נ. בלומענטאַל, 1, 37.

~~צוויקבלעקן, ת"א, 1, 37.~~

גלאַזטריבל - דאָס, =ער. |סטוטש 218| רערל פֿון גלאָז, געניצט ווי אַ מכשיר אין לאַבאָראַטאָריעס.

גלאָזמאַכער – דער, =ס. |סטוטש| 217 |אַרבעטער בײַ גלאָזגיסערײַ.

גלאָזמאַלערײַ – דאָס, בא. |סטוטש| 368 |דאָס מאָלן בילדער אויף גלאָז.

גלאָזמאַסע – די, =ס. |סטוטש| 217,240|. בנב.

גלאָזמענטל – דאָס, =עך. דאָס גלעזל איבער אַ נאָפטלאָמפּ.

גלאָזפּערל – די, בא. פּאַטשערקעס, ביסער.

גלאָזפֿאַבריק – די, =ן. פֿאַבריק וווּ מע אַרבעט אויס גלאָז.

גלאָזפֿיברע – די, =ס. קינסטלעכע פֿיברע, ווערט אויסגעפּאַרטיקט פֿון צעשמאָלצענעם גלאָז, ווערט געניצט אין פֿאַרשײדענע אײַנריכטונגען פֿאַר טערמאָ= און עלעקטראָ-איזאָלאַציע.

גלאזקאסטן - דער, =ס. פּפּ גלאזאלמער. 1. ספּעציעלע
קאסטנס פֿון גלאז, געניצט אין געוויסע קראמען
(פֿון צירונג אע) צו ווייזן די סחורות.

2. ספּעציעלער קאסטן (קעסטל) אין וועלכן די גלעזערס
פֿלעגן טראגן דאס גלאז פֿאר שויבן, רעמלעך א"א.

גלאזקעסטל - דאס, =ער. וויטרינע |אהור|.

גלאזקערפּער - דער, =ס. (אנאט) באשטאנדטייל פֿון
אויג [סטוטש 240, ט. בערלס, מענטש מאשין,
קיעוו, 1927; גענויער - זען ציטאטע].
(1925) X " דער פֿאדערשטער טייל |פֿון אויגנלינדז| איז
אויסגעפֿילט מיט א דורכזיכטיקער וואסערדיקער 198
פֿליסיקייט און דער הינטערשטער - מיט א פֿארגליווערטער
מאסע, וואס איז אויך דורכזיכטיק און רופֿט זיך אן
גלאזקערפּער". זש' פּגעזנ, נ' 6, ~~[illegible]~~
פֿור 151,

גלאזשאנק - די, = ~ שענק. שאַפּע וואָס האָט גלעזערנע
טירלעך אָדער פֿענצטער.

גלאָזשויב - די, =ן. אַ שויב פֿון גלאָז.

1949 " די צוויי פֿענצטער |...| זייַנען אָן **גלאָזשויבן**,
נאָר באַשויבט מיט שטעקעלעך -נעצן". דפּ, פינסקי, 1, 7. 198/א
~~דער בעל-הם-טוב און דער גזלן, לאנדאן,~~ ...

גלאזשוים - די, בא. |סטוטש| 217. בנב.

רעד: ס'איז דא נאך א מקור פאר דעם ווארט:
ח. א. פֿינקעלס יידישער טעכנישער ווערטערבוך,
קאַרקאָוו, 1923, ז' 69, דארטן איז געטייטשט:
גלאָזשויב хальмоз
אבער מיר האבן ניט געפונען ניט אין רוסישן
ווערטערבוך, ניט אין דער רוסישער ענציקלאפעדיע
דאס ווארט хальмоз.

גלאָזשטויב - דער, באַ |סטוטש 217|. בנב.

גלאָזשטעקל - דאָס, =עך |סטוטש 218| אַ מכשיר אין בעמישע לאַבאָראַטאָריעס, דינט צו צערײַבן/צעמישן פֿאַרשיידענע מאַטעריאַלן.

גלאָזשלאַק - דער, =ן. אַפּפֿאַל וואָס בלײַבט איבער נאָכן שמעלצן גלאָז.

גלאָזשלײַפֿער - דער, =ס. אַרבעטער וואָס פֿאַרנעמט זיך מיט שלײַפֿן גלאָז, ספּעציעל פֿאַר לינדזן.

גלאָזשלײַפֿערײַ – 1. די אַרבעט/באַשעפֿטיקונג בײַם שלײַפֿן גלאָז.

2. פֿאַבריק וווּ מע שלײַפֿט גלאָז.

1930 " |...| הערט מען אַ געפֿילדער, ווי מען וואָלט
אַ מיליאָן חזירים לאַנגזאַם געשאָכטן, – דאָס זײַנען 207
די **גלאָזשלײַפֿערײַען** |...|". ~~דאָס פֿון בערלין~~ אײן האָרן,
~~|..., – וואַרשע, ד' 143.~~ ד' 113.

גלאָזשנײַדער – דער, =ס. מכשיר צו שנײַדן גלאָז.

1961 " אריה-לייב האָט מיר די טובֿה געטאָן און געגעבן
זײַן **גלאָזשנײַדער** |...|". י. גאַרעליק, פֿור 69, [illegible]
~~שמז,~~ IX/5.

גלאָזשערבל – דאָס, =עך. שפּליטער, אָפּגעבראָכן שטיקל
פֿון גלאָז.

... " אַן אָרעם גלאָזשערבל, וואָס שלאָגט צוריק // דעם זונענשטראַל וואָס פֿאַלט אויף אים". יהואש. 3|ל הורקנוס.

אײַזנגלאָז – דאָס, באַ. |סטוטש| 217. בנב.

באַרגלאָז – די, =ער. |טערמ איך כעמיע, ווילקאָמירער ייד' רעאַל-גימנאַזיע, 1926|. בנב.

בירגלאָז – די. = ~ גלעזער. גלאָז, העכער און ברייטער ווי אַ געוויינטלעכע גלאָז, מיט אַ הענטל, געניצט צו טרינקען ביר; קופֿעל.

ברענגלאָז – ~~די, -גלעזער; ברענקגלעזל, דאָס-~~ זבנ.

וואַסערגלאַז - דאָס, באַ. (כעמיע) צעלאַזונג פֿון נאַטריום-סיליקאַט ~~דצווו~~. [217 [illegible]]

ווײַנגלאַז - די, = ~ גלעזער. כוס, גלעזל צו טרינקען ווײַן.

זונגלעזער - די, ~~צו~~ [illegible]. טונקעלע ברילן, וואָס מע טראָגט צו פֿאַרהיטן פֿון שטאַרקער זונשײַן.

1972 " |...| האָט ער זײַטיקלעך, דורך די טונקעלע זונגלעזער געהאַלטן דעם בליק אויף זיי, די דרײַ צעיושעטע מאַפּסן |...|". ב. דעמבלין, פֿאָר 4, ~~זש' אונדזער צײַט,~~ נ' אַקט-דעצ, ~~1972~~, ז' 150.

טײַגלאַז - די, ~ גלעזער. גלאָז צו טרינקען טיי.

~~ט~~טאָוולגלאַז - דאָס, באַ. גלאָז ~~שויז~~ אויסגעפּאַרטיקט אין דער פֿאַרעם פֿון בויגנס, טאָוולען.

217 סטוטל

<u>פֿלינטגלאז</u> – דאס? די? – |~~דזשוד~~|. <u>בנב</u>.

<u>פֿענצטערגלאז</u> – <u>דאס, בא</u>. 1. גלאָז געניצט פֿאַר שויבן
אין פֿענצטער/טירן.

1947 " |...| פֿאַבריקן וואָס האָבן פֿון <u>פֿענצטערגלאז</u>
אויסגעאַרבעט שפּיגל". ~~רעד' ר. מאהלער~~ יצד 8, ז' 49. 237
~~ציב טשענסטאָכאָווער יידן, נ"י, ז' 49.~~

2. <u>דזוו שויב, טאַפּליע</u>.

1927 " אונדזער גרויסע זון שיינט בלאַנק ווי גאָלד//
און ברענט אין <u>פֿענצטערגלאז</u> פֿון זיבנגאָרנדיקע ווענט". 236
~~מלה, אין ניו-יאָרק, וואַרשע, ז' 17.~~
מ.ל. האַלפּערן, 2, 17.

קאלכגלאז - דאס, בא. |דצוו|. בנב.

קריסטאלגלאז - דאס, בא. דזוו קרישטאל |?| א
|דצוו|.

קרוינגלאז - דאס, בא. |דצוו|, בנב.

שויבנגלאז - דאס, בא. דזוו פענצטערגלאז.

שפיגלגלאז - דאס, בא. |סטוטש 217|. גלאז וואס
איז פון איין זייט באדעקט מיט א דינעם זילבערשיכט,
דינט פאר שפיגלען.

אפלאנאטישע גלאז - |סטוטש 283|. בנב.

פפ: בלאנקען ווי גלאז אויף דער זון - שטארק שיינען,
גלאנצן.

דין ווי גלאז – זייער דין.

ברעכן זיך ווי גלאז – זײַן זייער ברעכיק.

גליטשיק ווי אויף א גלאז – זייער גליטשיק.

פּוֹול: ס'איז נאך א נס, וואס דער מאגן איז ניט פון גלאז – קאן מען ניט זען וואס עמעצער האט געגעסן און אזוי ארום וויסן צי יענער איז ארעם אדער רײַך.

– **א מאנספארשוין איז ווי א גלאז, א נקבה איז ווי א טאפ** " אז א מאן זינדיקט א מאל מיט א נקבה, איז ער ווי א גלאז, וואס מע וואשט זי אויס און זי איז ווידער ריין, אבער ווען א פרוי פארגעסט זיך

אַ מאָל, איז זי ווי אַ טאָפּ, וואָס ווערט באַלד טריפה".

[אי. בערנשטיין, ~~שפּריכווערטער [...]~~, ~~ווארשע, 1908, ז' 151~~. (151, 1)].

אַ שטורעם אין אַ גלאָז וואַסער – געזאָגט ווען מע מאַכט אַ גרויסן, טומל וועגן ~~פון~~ אַן אומוויכטיקער געשעעניש.

(110)

– די גלאָז דאַרף מען אירצן און דעם בראָנפֿן דאַרף מען דוצן

די גלאָזן (כלי) דאַרף מען היטן, זי זאָל ניט צעבראָכן ווערן, מיטן בראָנפֿן מעג מען זיין גאָר היימיש, נאָענט.

– קינדער און גלעזער זיינען נישט פֿאַראַן צו פֿיל (שוה)

גלעזער ברעכן זיך אָפּט, און די אַנאַלאָגיע צו קינדער שטאַמט מסתמא דערפֿון וואָס די שטאַרביקייט ביי קינדער איז פֿאַר צייטנס געווען גרויס.

<u>גלייבעניש</u>: "<u>ווען מע פארלירט א זאך, איז א סגולה</u>

<u>איבערקערן א גלאז, וועט מען עס געפינען</u>" |<u>קטור</u>|.

<u>אז א גלאז צעברעכט זיך, איז א סימן אויף גוטן</u>.

ם <u>גלאז</u>. מה"ד *Glas*

⟵ 1.

1686 " דען קארניר וואורד ער אים אויף בינדן //

אונ' צוך הויז איין קרישטאלן <u>גלאז</u> // דער ווירט 130

זאגט וואז איין קעשטליך דינג איז דאז".

<u>ס' משלים</u>, ~~פפד"ש~~, דף מט – <u>I</u> – <u>II</u>.

1723 " אונ וויא שפיגל <u>גלאז</u> איז דש ים גליברט

|...|". <u>שה</u>, ~~פיורדא~~, דף יא – <u>II</u>. 260

שמות [illegible] <u>I</u>,

.2 ◄----

(XV) " זיין שפיש שטעקט אין דען ערדן צו דעם

175 הויבט זיין.// אונ' איין <u>גלאז</u> מיט וואשר שטונד

אויך דא מער". <u>שבי,</u> שמואל-דוק, סטראפע 668.

1666 " |...| דיא טירקן ווערין זיין אונזר קנעכט

זיא ווערין אונז דיא <u>גלעזר</u> שווענקין".

~~יעקב טויסק~~, <u>איין שוין נייא ליד פון משיח</u>,

~~אמשטרדם~~, <u>דף י'.</u>

1763 " דא שפראך משה צו אהרן נאם איין <u>גלאז</u> און

263 טוא איין מעסלן מן דרינן |...|". ~~ר' יעקב~~

~~בר' יצחק סג"ל~~, <u>קהלת יעקב</u>, ~~פראג~~

~~תקכ"ג~~, <u>דף עג - I.</u>

269

ג ל א ז א י אָ פ – דער, =עס. (שלש) "דזוו יאלד, פריַיער" |קטוו|. % "טרעגערס, פורמאַנעס, פראָסטע מענטשן פון די הינטערגעסלעך, ווען זיי האָבן זיך געקריגט מיט עמעצן, פלעגן זיי זאָגן "גיי אַוועק דו גלאַזאַיאָפ" |קטוו|.

גלאַזאַרטיק - אַדי/אַדוו. (דטשמ) ווי גלאָז |מאַרק וווּב, 1223|.

|| גלאַזאַרטיקייט - די, בא. (דטשמ) אייגנשאַפֿט פֿון זײַן ווי גלאָז |מאַרק וווּב, 1223|.

ג ל אָ ז ג אָ ר ט ן – דער, ~גערטנער. (שנש?)

שפּעקט, אָראַנזשעריע.

... "אַ גלאָזגאָרטן, וואָס בליט סײַ זומער סײַ ווינטער".

נאָד, הומאָר, קריטיק, לירק, ציט אויסגאַ ב"א 219

1971, ז' 84. נייע, 14, 84.

ג ל אָ ז - ה אַ ר מ אָ נ י ק ע - די, =ס |סטוטש 286|.

בנב.

רעד: אפשר איז דא א גרייז און ס'דארף זיין "בלאז-הארמאניקע? ביי סטוטשקאוון שטייט עס טאקע צווישן די בלאז-אינסטרומענטן, גלייך נאכן ווארט "מויל-הארמאניקע, וואס איז א בלאז-אינסטרומענט.

ג ל אָ ז ה ו ט ע - די, =ס. פֿאַבריק וווּ מע פֿאַבריצירט

גלאָז. cf. P: huta, D: Hütte

1895 " אַז אַ ייִד האַלט איין גלאָזהוטע |טעקסט:

גלאז היטען| און די בעלי-מלאכות זענען גויִים, 226

זאָל מען טובלען די כלים, וואָס מען קויפֿט פֿון עם

אָן א ברכה". ספר מקור הברכה, ~~[illegible]~~ ז' נ"ג-II.

1936 " גענומען רעדן וועגן אַ גלאָזהוטע, וואָס ער

האָט בדעה אויסצובויען אויף אַ זאַמדיקן באָדן". 228

~~ייִנג, ברידער אשכנזי, ווארשע, ז' 27.~~ י.י. זינגער, 6, 27.

1973 " לעגיאָנאָווע |...| איז געווען אַ ייִשוב פֿון

עטלעכע צענדליק משפּחות, אַרבעטער אין דער אָרטיקער

גלאָזהוטע און באַן-אָנגעשטעלטע". פֿריזבערג, 1, 13.

~~פֿינצטערניש אויף דער ערד, ת"א, ז' 13.~~

גלאָזוואַרג - דאָס, בא. זאַמל-נאָמען פֿאַר
פֿאַרשיידענע כּלים פֿון גלאָז. % די גלעזער און
אַנדערע מינים גלאָזוואַרג שטייען אין דער שאַפֿע.

(1866) " אַז עס איז נאָך געווען אַ ליידיקער פּלאַץ
|אויף דער פּאָליצע| פֿלעגט מען אים אויספֿילן מיט 275
טייער פּסחדיק גלאָזוואַרג און פּאַרצעלאַן".
פּרי 177,
~~ארז, קמ,~~ נ' 4, ז' 52.

(1946) " חסידים טרינקען לחיים פֿון דעם נגידישן
טרונק, 4, 141.
גלאָזוואַרג". ~~רנס, פּרילך II, נ"י, ז' 141.~~ 271

(1952) " און וואָס שייך גלאָזוואַרג האָט מען געקענט
זען אין דער מאַמעס קיך: אַ גרויסן סלאָי און קליינע 275
סלאָיטשיקלעך, אַ |...| צוקערניצע, |...| אַ בוטל,
אַ גרויסע פֿלאַש |...|. עס איז געשטאַנען ייחוסדיק
דער קאַראַפֿין מיט קעלישקעס". הוז 97, XII-4, ז' 117.

גלאָזוניט - די, ־ס. (רוס) אַן [illegible] (פֿײַנקוכן), ? ג ?
[illegible], III. דאָס גלאָז איז גאַנץ און ניט [illegible]
CR: [illegible]

ג ל אַ ז ו ר - <u>די, =ן.</u> 1. ספּעציעלע גלאַזיקע מאַסע,
מיט וועלכער מע באַדעקט פֿאַרשיידענע אויסאַרבעטונגען
פֿון קעראַמיק (כלים, קאַפּליעס<u>אַע</u>), בדי זיי זאָלן
גלאַנצן און ניט איַינזאַפּן קיין פֿליסיקייט.
% דאָס ליימענע קריגל איז אינעווייניק באַדעקט מיט
<u>גלאַזור</u>.

1898 " פֿאַרצעלייענע געפּעס ברענט מען פֿריער אויס און
דערנאָך גלעזט מען עס, ד"ה, מען ציט עס איבער 283
מיט <u>גלאַזור</u>. ~~<u>חי"ה זעלדעס</u>, <u>ווינטער אבענדען</u>,~~
~~ווארשע, ז' 73.~~ ליטוואַק, ד, 73.

1920 " די שילדן פֿון די געשעפֿטן זיַינען געווען אין
פֿראָסט, אין <u>גלאַזור</u> |...|". ~~<u>סעג.</u> <u>פון רובלאוו</u>.~~ 287
~~|...|, ווארשע, ז' 63.~~ סעגאַלאָוויטש, 5, 63.

2. "אַ פּליסיקייט וואָס מאַכן די שיך גלאַנצן".

|ה. שעסקין, ~~ישפ~~ XXV - 2, ז' 60|.

(פֿגל 90

גלאזור-פּאַפּיר - דאָס =ן. דזוו גלאזפּאַפּיר

|סטוטש 377|.

3. "קאַלירטער לאַק" [קטור‡, ווענגראָוו, לובלינער קאַנט].

ג ל אַ ז ו ר י ר ן – טרון, פֿפּ גלאַזורן,

גלאַזורעווען, גלוזירן″ באדעקן מיט גלאַזור.

% דער טעפּער גלאַזורירט אַלע כלים.

55

ג ל אָ ז ו ר ן – טרוו. דזוו גלאָזורירן.

ג ל אָ ז ו́ ר ע וו ע ן – טרוו. דזוו גלאָזוורירן.

57

?נ? ג ל אָ ז ז י כ ט י ק - אדי/אדוו. (שנש) דור/זיכטיק

ווי גלאָז.

1959 " איך טראַכט גלאָזזיכטיק מיט אונטערוואַסער=

292 דימיקע געדאַנקשאַפטן". מ. דיִטש, צום נאַענטסטן

שטערן יידיש, ת"א, ז' 104. 104, 2.

רעד: ס'איז אַך-קוצך-לשון בכלל...

גלאָזיק – אדי/אדוו. וואָס האָט דעם אויסזען אָדער אייגנשאַפֿטן פֿון גלאָז. % פֿון דאַך הענגען אַראָפּ גלאָזיקע אײַזצעפּלעך.

(1929) "ס'ברענט דער פֿראָסט, ס'פֿרעגלען זיך די סאָלדאַטישע
303 אָפּגעווינטיקטע פּנימער אין דער גלאָזיקער לופֿט". מאַרקיש, 4, 162.
~~פֿמ. דאַר–אויס, דאַר–איין, כאַרקאָוו, ז' 162.~~

(1945) "פֿאַרשלאָסן די בליצן אין גלאָזיקע טראָפּנס".
294 סוצקעווער, 3, 444. ~~סוצ, ציט פֿון ?, ת"א, ז' 443.~~

(1970) "דאָס אײַז אויף די פֿענצטערשויבן איז פּסדר
298 האַרטער און גלאָזיקער געוואָרן". י. ערליך, 1, 224.
~~שבת, ת"א, ז' 224.~~

|| גלאָזיקייט – די, בא. מצב/אייגנשאַפֿט פֿון זײַן גלאָזיק.

(1972) "דער פֿאַרנאַכטיקער הימל האָט זיך געשפּיגלט אין
304 דער מילכיקער גלאָזיקייט". ח. ראָזענפֿאַרב, 3, 243.

גלאַזיקן – טרוו. (שנש) גורם זײַן צו זײַן

אָדער אויסצוזען ווי גלאָז.

1949 " דער אומרו |...| גלאַזיקט זיי די אַפּלען

מיט אַ פֿאַלשן פֿיבערגלאַנץ". ~~רזב. נאַכט אויף נאַלעוקעס,~~ 295

~~ג"י, ז' 143~~. רוזענשטיין, 1, 143.

גלאַזיקן זיך – אומוו. (שנש) שפּירן עפּעס ווי גלאָז.

(שאַרף, שטעכיק).

~~1963~~ 1950 " אַ ברענענדיקע קלויז האָט זיך געגלאַזיקט

פֿון זײַן גומען". ~~סוצ, פֿון II, ת"א, ז' 147~~. ~~(1963)~~ 307

סוצקעווער, 4, 147.

60- גלז

ג ל אַ ז י ר ן - טרוו. פּפּ (עלט? דיאל?)גלוזירן.

1. באַדעקן (מעבל, כלים, ווענט אַע) מיט אַ דינעם שיכט פֿון אַ גלאַנצ(י)נדיקער גלאַטער פּליסיקייט (לאַק, פּאָליטור, גלאַזור אַע).

(1810) " כלי חס שאינן גלוזירט". א. דאַנציג, 1, כלל צ"ג, הלכות יום-טוב, סימן ר׳. .47-גלו

(1868) " די ווענט גלאַזירט און אַרום מיט גילדענע שלאַקן". י.ב. פּאַלקאָוויטש, 1, 62. 312/א

(1963) " ער איז געזעסן ,עכצן שעה אַ טאָג אויף דעם שוסטער-בענקעלע |...|, געבויערט מיט דער אַל,|...| געפּאַרבט, פּאָלירט, גלאַזירט |...|". באַשעוויס,4, 21. 316

(1972) " אַלץ וואָס דער יונג האָט געפּילט, איז געווען אַ פּאָר הענט, וואָס האָבן געזעגט און געהובלט, גלאַזירט און לאַקירט". ה. ראָזענפּאַרב, 3, 199. 312

61 – גלזי

2. באַדעקן געבעקס, פּרוכטן מיט אייוווייסל.

(1959) " ווען מען גלאַזירט אַ סך פּרוכט, דאַרף מען נעמען

אייער ווייסלעך און מער וואַסער". מ. ראַוז,

פּער 155, XII/9. 314

רעד: אין לעצטן באַטייַט – ניט זיכער; דאַכט זיך אַז

דאָס באַדעקן געבעקס מיט אַ דינעם שיכט צוקער-

פליסיקייט הייסט אויך "גלאַזירן".

גלאַזירער – דער, =ס. דער וואָס פֿאַרנעמט זיך מיט

גלאַזירן.

גלזוּיירן.

XV | י"ה [".. .] ... | טו זי | דאָס וואַסער | אין אייך גגלזוּיירט

כלי |...| דש עש זיך לנג דריך הילט". פ"י ס׳הרפואות,

פּער 45 א, נ׳ 17.

גלא- גלט [redacted].

גלאָזן - טרוו, פֿפֿ גלעזן/גלייזן. אַרײַנשטעלן שויבן אין פֿענצטער/אין רעמען אע. % דאָס הויז איז שוין פֿאַרטיק, מע דאַרף נאָר גלאָזן די פֿענצטער, ~~ער האָט אַליין געגלאָזט~~ און ~~אַ~~קיטעווען די שויבן.

1948 " מען איז דורכגעגאַנגען פֿאַרבײַ אַ הויכער געבײַדע. אַרבעטער האָבן דאָרט געגלאָזט די פֿענצטער".

~~י. פֿאַליקמאַן, די שייַנ קומט פֿון מיזרעך, מאָסקווע.~~

~~ז' 536 |?|.~~ 2, 536 [?].

314/ב

ג ל א ז ע - די, =ס. (פּויל) גרויסער שטיין.

1954 " טיאַפּ- טיאַפּ, הערט מען דאָס הילכיקע פּאַטשן

322 אויף די שאָסיי-גלאָזעס ". פ. לערער, ~~דזב כעלם~~, זע׳ 10,

~~יאהאנעסבורג~~, ז 386.

P: glaz

ג ל אָ ז ע ווע ן – טרוו. (פֿטמ) דזווג גלאָזן/גלעזן.

1972 "|...| עסט פֿרישטיק אין זײַן שטיבל און גייט

נאָך דעם אַווּעק אין שטאָט גלאָזעווען און קיטעווען 324

פֿענצטער". חג, פֿאָר X /15.

גלאַזפּאַפּיר — דאָס, =ן. ספּעציעל פּאַפּיר, וואָס איז באַדעקט מיט קערנדלעך פֿון אַ מינעראַל און דינט צום שלײַפֿן גלאָז, צום אָפּגלעטן האָלץ־אויסאַרבעטונגען אַע. % דער סטאָליער פּאָלירט די קאַנטן פֿון ברעט מיט גלאָזפּאַפּיר.

1926 "לאָזט קריכן דעם שנעק איבער ניט קיין גלאַטן איבערפֿלאַך (איבער זאַמד, ער גלאַזפּאַפּיר)". 185

~~יאַב I, קיעוו, ז' 209~~ יאַכּוּנסאָן, 2, 209.

1968 "|...| האָבן מיר |די לערן־ייִנגלעך| זיך געשטעלט טון ערנסטערע אַרבעטן, געשליפֿן מיט גלאַזפּאַפּיר די טירן און שוועלן, די פֿענצטער". ש. גערלינג, 184

~~יזב אַטוואַצק~~, 2 540.

גלאָזפֿיש – דער, מצ דז. | א. פֿאמעראַנץ, פֿאר, פֿון 155,
VI/13 – 1957 |. בנב.

ג ל אָ ז ש ט יי ן - דער, =ער |ל 2| . דזוו אָבסידיאַן.

גלאַט I - אַדי/אַדוו. 1. (וועגן אַן איבערפֿלאַך בכלל) אָן אויפֿהייבונגען און פֿאַרטיפֿונגען, אָן בערגלעך אָדער גריבלעך, אָפּגעגליטשט, להיפּוך פֿון שאָרסטקע. % די ברעט איז אַ גלאַטע, גוט אָפּגעהובליעוועט און באַדעקט מיט פּאָליטור. דער ים־שפּיגל איז הײַנט גלאַט, אָן איין כוואַליע. ער האָט זיך אויסגעגליטשט אויפֿן גלאַטן פּאַרקעט פֿון זאַל.

1823 " |...| איין גלאַטער זאַך פֿרהאַלט זיך ניט שטאַרק
אונ עס גליטש|ט| זיך". ~~מ.~~ איליער, ~~לעבנסמיטל,~~ 1, 206. 414
~~206 ז׳, |אָ?|~~

1863 " איין גלאַטע מטבע טאָר מען בײַ זיך ניט האַלטן
|...| וואָרום מען קאָן זיך פֿאַר געסן און אַוועקגעבן 517
פֿאַר איין גוטע מטבע |...|". א. דאנציג, 2, (חיי אדם, ~~ווילנע,~~ דף מט/ב.

1932 ~~"דער קיט מוז זיין גוט געמאַכט פֿון אמתן,~~
~~גוט צעריבענעם בליזוויס,~~" אַז ער טריקנט גוט 362
[גבור קויט]
אויס, פֿײַלט מען אים אַרום מיט אַזאַ מין האַרטן
שוואָמשטיין, ביז ער ווערט גלאַט אונטער די פֿינגער
|...| ווי אַ פֿליך בײַ אַ מענטשן אויפֿן קאָפּ".
~~בערג, באַם דניעפּער, I, מאָסקווע, ז׳ 135.~~
בערגעלסאָן, 13, 135.

גלא – גלט – [redacted].

1968 " |...| געקלעטערט אויף די ביימער און

אראפגעשאקלט פון די דיקע צווייגן סאמעט **גלאטע** 387

ברוינע קאשטאנעס". ~~חב, טמז, וווו~~ 26/VII. [illegible], [illegible] 169

26/VII

2. (ספעצ. ווענגן הויט, לייב) אן קניימשן. % ער

קושט די **גלאטע** בעקעלעך פון קינד. דער שטערן איז

א **גלאטער**, אן איין קנייטש.

1932 " מיט א יוגנטלעכער פרייד איז ער צוגעלאפן צו

דער דאמע און זי א קוש געטאן אין דאס **גלאטע** 418

אפגעשליפענע הענטל". ~~ש. אלעק~~, 1, ~~אשת אבגל~~,

~~בארקאוו-קיעוו.~~

1950 " דאס וואסער איז **גלאט**, ווי דער שטערן פון

יונגן יזנגל אן קיין איינציקן פאלב". י. ראלבינק, 498

~~זש' פאש~~, VIII/18. פון 166

3. (ספּעצ, וועגן באַהאָרונג) אָן האָר אין גאַנצן.

% דאָס פּנים זייַנס איז גלאַט, קיין סימן פֿון באָרד

אָדער וואָנצעס.

1861 " ער איז גיוועזן איין פּרח |פּאַרך?|. ער האָט

גיהאַט איין גלאַטין קאָפּ נישט מער הינטען האָט ער 351

גיהאַט האָר ווי איין בייהאַר". ~~הבבר~~ חיים כהן ראַפּאָפּאָרט

~~[illegible]~~

~~לעמבערג~~, 1, דף ס"ד - !!!.

1938 " אַ גלאַט ראַזירט פּנים, אַ צעפּעלע וואָס באַמבלט

אַראָפּ אויף דעם קאָלנער |...|". קאָר I, ~~נ"י,~~ קאָראָלניק 1, 402

~~ז' 53.~~ 53.

1951 " |...| גאַנץ גלאַט וועט זייַן אָפּגעגאָלט מייַן

קאָפּ |...|". מ. גאַרדאַן, ~~ציט [illegible] זב ליטע I,~~ כּרך 106, 447

~~נ"י, ז' 812.~~ 812.

4. (ספּעצ. וועגן האָר-פֿאַרקעמונג) ניט געקרײַזלט,
ניט פֿאַרקעמט אויף אַ ספּעציעלן אופֿן, פֿאַרקעמט פּשוט.

1951 " דער חתן - מיט ברוינע גלאַטע צוגעקעמטע האָר
|...|." א. קאַצענעלנבאָגען, ~~זב לידער I~~, פּוז 106, 1240. 407
~~נ"י, ד' 1240~~.

1961 " |...| אַ מיידל אַ צאַרטע, אַ שלאַנק, |...|
מיט גלאַטע פֿאַרקעמטע שוואַרצע האָר". ל. קוויפּמאַן, פּוז 155, 670
~~פֿאַר~~ צ / 4.

5. (וועגן מאַלערײַ אויף שטאָפֿן, וועגנ אַע) אָן מוסטערן
(בלימלעך, פּאַסיקלעך אַע), פֿון איין קאָליר.
% זי האָט ליב גלאַטע שטאָפֿן, אָן אַ דעסען, ניט געבלימלט.

1868 " די שיל וואָלט שענער אויסגעזען, ווען זי
זאָל זײַן גלאַט אויסגעווייסט... ניט אָנגעפּליאַסקעט 493
מיט פֿאַרשיידענע פֿאַרבן". ~~אַרז, קמ~~, נ' 46,
פּוז 177,
.!!! - 237

6. (עלט) פּשוט, געוויינטלעך.

|אנהייבXIX| " אוטלכר באזונדער |...| נאך גלאַטע

בהמות |...| זענט עטץ שטאַק טויב אויך אייערע אוהרן 353

|...|". די גינארטי וועלט, קאַנק 4/60 - I.

1868 " מיר האָבן געמיינט, אַז מען גיט אַריין קינדער

צו אייך אין די קלאַסן, ווערן זיי בפּשיטות גלאַטע 653

אפּיקורסים, די פילאָזאָפן, ר"ל". ~~קמ.~~ ג' 41, פּאָר 177,

ז' 298 - III.

1920 " היינט איז דער עולם געוווינט צו/מעל, לאָקשן

מיט אייער אויך אין אַ גלאַטן מיטוואָך". עלזעט, פּ"ד, 31. 461

~~אידישע מאכלים, ווארשע, ז' 31.~~

1957 " דער גענעראַל מיט די זשאַנדאַרן האָבן פֿאַרשטאַנען,
658 אַז דאָס איז ניט קיין גלאַטע זאַך, וואָס מיט אַ מאָל
האָבן זיך צעבראָכן די אַקסן". ~~לדבֿ, נ"ג~~, דף ל"ח.
... של אורטן, 2,

7. (וועגן רעדן, שרייבן) פּליסיק, געלויפֿיק, גרינג
צום הערן/לייענען.

1876 " דער מענטש טאָר זיך ניט פֿירן מיט גלאַטע
666 רייד און יענעם איינצוריידן". ~~ירל~~ יאסעלאוויץ, 1, 18.
~~תוכחות מוסר (רמב"ם), ווילנע, ז' 18.~~

1915 " זעלטן וועט ער האָט געהייסן אַן אַרטיקל
470 איבערשרייבן, |...| אויספּרעסן די שפּראַך, עס
זאָל זיך לעזן |לייענען| גלאַטער". אר, ~~צוקונפֿטס~~ א. רייזען, 9, 100.
~~אַרטיקלען, צוט אַלע ווערק XI, נ"י, 1930, ז' 100.~~

1951 " |...| דאָס זיינען געווען גלאַטע, קלינגעוודיקע
360 פּערזן". א. קאַצענעלנבאָגען, ~~זב לידער I, נ"י,~~ פּרי 106,
ז' 231.

8. אדוו. (פיג) סתם, אזוי זיך, ניט מער, און באזונדערן/ צוגאבלעכן באטייט, מיין, זינען, ציל (וועגן זאגן/ טאן עפעס). % מיר וועלן גארגישט קויפן אין שטאט, מיר וועלן זיך גלאט דורשפאצירן. ער זאגט עס גלאט, אן שום כוונה צו באליידיקן עמעצן. אלע מאל נעמט ער א ווארט, גלאט מע זאל וויסן אז ער איז אויך א מבין.

1873 " איר טארט עס גישט |דאס פערד| גלאט פייניקן, שלאגן, ווארעם דורך דעם מוז אים ווייטאן". 342/א

מענדעלע, 1,
~~ממוס, די קליאטשע, ווילנע,~~ קאנק 268660.

1908 " פון זיין ווייטערדיקן שמועס האט זיך ארויסבאווייזן, אז ער איז גלאט א גראבער יונג". 554

1166 ~~שע, פיר זענען מיר געזעסן,~~
שלום-עליכם, 26, 166.

1930 " אָט דער פֿאַן יוזעף שרײַט נישט <u>גלאַט</u>, ווי
אַ מענטש שרײַט אַ מאָל... ער שרײַט פֿון הנאה וועגן".
~~פּערלע~~, 1, ~~גײַט א זינגער אין דער פּרי~~,
~~ציט אנש~~ 442.
פּרק 22,

9. <u>אדוו.</u> (<u>פֿיג</u>) גרינג, אָן שוועריקייטן/צרות, אָן שלעכטע
רעזולטאַטן. % די מאַניפֿעסטאַציע איז דורכגעגאַנגען
<u>גלאַט</u>, אָן צוזאַמענשטויסן מיט דער פּאָליציי. דאָס שטיקל
אַרבעט האָט מען דורכגעפֿירט שטיל, <u>גלאַט</u>, אַז קיינער
זאָל נישט וויסן.

1864 " |...| מיר איז געראָטן אָפּצומאַכן די זאַך <u>גלאַט</u>,
אַזוי ווי איך האָב מיר געוווּנטשן". <u>ממוס</u>, 6, 452/א
~~דאס קליינע מענטשעלע~~, <u>ציט קאנק</u> 116.

1883 " דו נעמסט זיך אונטער, בערקע, אַז דו זאָלסט
דאָס מאַכן, אַז דער געשעפֿט זאָל זײַן אָפּגעאַרבעט 452
<u>גלאַט</u>?". <u>בעקערמאַן</u>, ~~טרייער משרת~~, ווארשע, 39, 2

ז' 39.

1948 " האט זי קיין אנדער אויסוועג ניט געזען, ווי נאר צו זאגן |...| דעם אמת, וועלכער זאגט זיך גלאט, אן אנשטרענגונג". נס. משפחה מאשבער II, נ"י, ז' 95.

נסתר, 6, 95.

|| גלאטינק(ע,=ער) – אדי, צערטל-פארמע, אפט איראניש. % די גלאטינקע בעקעלעך פון קינד. הער זיך ניט איין צו זיינע גלאטינקע רייד.

גלאטלעך – אדי/אדוו, אפשוואך-פארמע, אין אלע באטייטן חוץ בב 8,6.

ציט צו ב 9:

1892 " איר בארעכנט ניט, אפשר איז דאס |דער געשעפט|
ניט גלאטלער?". י. בודזאהן, א געטראייע ווייביל 643
ח׳לעבין, ווילנע, ז׳ 20.

1948 " |...| זי זאל זיך אויף א גלאטלעכן אופן איר
צוריק פארבינדן מיט דער פריערדיקער וועלט". 641
ב. באטווינניק, געקליבענע ערצעהלונגען !!,
נ"י.

רעד: ספק אין דער דאטע...

גלאטקייט - די, =ן. 1. מצב אדער אייגנשאפט פון
זיין גלאט, בב 1 - 5,7,9.

ציט צו ב 1:

78

1916 " אין אן אומגעהובלט שטיק האלץ דארף מען ניט
קיינע פארגרעסערונג-גלעזער אום צו זען די ניט- 678
גלאטקייט אירע". א. קאספע, 1, ~~פיזיק, נ"י, ז'~~ 27.

1954 " ער האט א גלעט געטאן איינע פון זיי |די רויזן|,
די סאמעטענע גלאטקייט האט אים א ברי געטאן אין 682
האנט". ר. זיגעלבוים, יזב כעלם, 10, ~~יאהאנעסבורג,~~
ז' 302.

ציט צו ב 3:

1930 " אויף דער אייבערשטער ליפ, ווו עס האט געדארפט
זיין א וואנסע, האט זיך די גלאטקייט געשאטנט". 681
~~אפא IX, ווילנע, ז' 62.~~ אפאטאשו, 15, 62.

2. (פיג) איינגענעמלעכקייט, רויקייט.

1934 " |...| די גלאטקייט און ווארעמקייט, וואס נעמט
אים ארום, איז נישט פון דער וועלט". אש, 13. 680
~~דער תהילים ייד, ווארשע.~~

1957 " אויף דעם פנים זענען געלעגן סימנים פון

677 גרויסע מוחין און לייבלעכע גוטסקייט און גלאטקייט".

לדב, נ"י, ז' 234. [illegible], 1, 234.

גלאט אזוי (זיך) - אדוו פר. דזוו גלאט, ב 8,

עמפאטישער.

1873 " די פיינע לייט, וואס פאררייסן די נעז און

370 בלאזן פון זיך תמיד גלאט אזוי, אן א שום טעם". [illegible], 1,

ממוס, די קליאטשע, ווילנע, קאנק 248790.

1907 ... " אקעגן וואס דערציילסטו מיר? - אקעגן גארנישט,-

562 זאגט שיווקע, - גלאט אזוי". שע, אין שטורם, [illegible],

ז' 37. 37, 18.

1920 " אין די רייכע שטובן האט מען עס גאר דערמאנט

578 גלאט אזוי זיך, עלעהי עפעס א נייס". ע. ווארשאווסקי,

שמוגלערס, ציט אנט, ז' 236. 236, 1

גלאַט (אַזוי) אין דער וועלט אַרײַן - אַדוו פר. דזוו דפּונ,

נאָך שטאַרקער עמפּאַטיזירט.

1888 " פּע, כ׳לעבן! - זאָג איך אָנגעדרודלט, עפּעס ווי

גלאַט אַזוי אין דער וועלט אַרײַן |...|". ממוס, מענדעלע, 1, 587

די קליאַטשע, קאַנק 730 545.

[1935-1931] ... " דאָס וועט אים די מומע ניט זאָגן

גלאַט אין דער וועלט אַרײַן". מק, זעלמעניאַנער, רולדאָך, 9/8

באַנד, 107.

1956 " אַ ליד קומט ניט גלאַט אַזוי אין דער וועלט אַרײַן,

פּאַלט ניט אַרויס פֿון אַרבל". הל, זש׳ איק, לייוויק, כלל 9 549

פּסח-נומער, ז׳ 25 - II.

81 [redacted]. גלא – גלט

גלאַט פּיסקל – דזוו גלאַט צינגל.

גלאַט צינגל/צינגעלע – (איר/פּעיא) וועגן עמעצן וואָס רעדט שיין, אָבער די רייד זײַנען פּוסטע אָדער פֿאַלשע.

~~1888~~ 1912 " געלאַסן, מיט גלאַטע, זיסע ווערטלעך, האָט דער מלמד זיך צוגעשאַרט צו בענציען און אים נאָר צעטומלט, באַצויבערט מיט זײַן גלאַט צינגל, ווי יענע פֿאַקוס-ניקעס |...|". ממוס, ~~ווינטשפּינגערל~~ II, אַלע ווערק, 13, 403.

~~צייט אַלע ווערק וו~~, וואַרשע, 1913, ז' 403.

1975 " ער'ט געטויגט צו מענטשן און געהאַט אַ גלאַט צינגל". באַש, ~~דער שפּיגל |...|, ת"א, ז' 50.~~ [illegible], 6, 50.

גלאַטע ריידעלעך – (איר/פּעיא) וועגן שיינע, אײַנגענעמע רייד, וואָס זײַנען אָבער ס'רוב פֿאַלשע, חניפֿהדיקע, כּדי עפּעס צו פּועלן בײַ יענעם.

1931 " הער איך מיך צו צו די גלאַטע ריידעלעך

379 פֿון אונדזער פֿאַרשוין און – ס'בייסט מיך שוין דער

האָבער". ד. י. זילבערבוש, מענטשן און געשעענישן,

ווין, ז' 58. . 58, 3

1969 " דער שדכן האָט אונדז צונויפגעפירט און זי'ט

667 גענומען רעדן גלאַטע ריידעלעך". י. וואַרשאַווסקי,

פֿאַר, II/14. פאר 69

גלאַטער ליגן – אַ ליגן וואָס איז געזאָגט אַזוי, קונציק

מ'זאָל זיך ניט אָנשטויסן, אַז ס'איז אַ ליגן.

1920 " פֿון טאָקערייַ איז גענומען, וואָס מע זאָגט

669 אויף אַ גלאַטן ליגן: אַ'געטאָקטער ליגן'". עלזעט, 19, 2

וואונדער-אוצר פֿון דער אידישער שפּראַך, וואַרשע,

ז' 19.

G. 83. [redacted] גלא - גלט

גלאט כשר – 1. וועגן פלייש וואס דערויף איז אפילו
ניט געוועזן קיין שאלה צי ס'איז כשר (צום אונטערשייד
פון אזא פלייש, וואס ס'איז געוועזן דערויף א שאלה
און דער רב האט געפסקנט אז ס'איז כשר).

1866 " מען קען ניט רופן אויפגעקלערט |...| איינעם
וואס איז א פוסטער מענטש, נאר |...| פארט אום 629
שבת און איז ניט מקפיד אויף גלאט כשר". פלוג 177,
קמ, נ' 40, ז' 611.

1951 " מדקדקים עסן נישט קיין פלייש מיט א 'סירחא'
נאר גלאט כשר". מ. גאלדין, יזב לאמדשע, 11 639
נ"י, 254.

2. (פיג) וועגן עפעס וואס איז ניט אין גאנצן
ארנטלעך, ניט אין אָרדענונג.

1870 " |...| ווי ערלעך זיי מעגן זיך האלטן,
גלאט כשר קען קיין טאקסע ניט זיין". צעדערבוים, 1, 75. 483
~~געהיימניס פון בארדיטשעוו, ווארשע, ז' 75.~~

1968 " איך האלט, אז ווען מאן און ווייב דעמאנסטרירן
זייער 'גרויסע ליבע' פאר פרעמדע מענטשן, איז עפעס 637
נישט 'גלאט כשר'". ק. גאלד, פאר, VI/23.

גלאט פלייש - דזוו דפוו.

... " |...| כאטש איטלעכער איז נישט נזהר, דהיינו
ער עסט ניט פון קיין שאלה, נאר גלאט פלייש |...|". 672
~~ס' מעין טהור, |אא|, סימן יב - ו'~~ הרב מ. טייטלבוים,
ס' מעין טהור, |אא|, סימן יב - ו' [ר' 2].

גלאטע מוסקלען – די. מצ. |סטוטש 240, אנשט|.בנב.

גלאטער וועג – דער. אן באזונדערע שטערונגען,
לייכט צו פארן.

גלאטער מענטש – דער. וואס איז לייכט אויסצוקומען 548
מיט אים"| קטוו|.

גלאטע נפקה – די. פולשטענדיק אויסגעלאסן.

1819 " מען האט אים שוין כמה פעמים דר טאפט מיט
גלאטי נפקות". י. פערל, מגלה טמירין, 1, 189 516
ציט יידישע כתבים, ווילנע, ז' 189.

שרה די גלאטע – (לאקל, ווילנע) "א פרוי מיט א
קליינעם ביוסט"|קטוו|.

פּפּ: גלאט - ווי אטלעס, ווי אייז (וואר: אויפן אייז),

ווי בוימל, ווי א ברעט, ווי א גליטש,

(וואר: אויפן גליטש), ווי געהובלט, ווי א ד(א)לאניע,

ווי זיידנס, ווי א לאקשנברעט, ווי סאמעט,

ווי פּליוש, ווי א פּרעסל, ווי א קעז,

ווי א שפּיגל. (איר/שלש) ווי א פּליך (וואר:

ווי א ליסינע, ווי דעם גלחס פּליך), ווי א פּארך,

ווי א ליגן (וואר: ווי דעם ליגנערס צונג),

ווי א הינטן (וואר: ווי א תחת), ווי ביי דער

באבען, ווי ביים זיידן; גלאט פֿון דער נאדל ארויס,-

(לאקל, סאניק) + א נייע זאך" |קטוו|. 515

גלאט אפגיין (וואר: אפלויפן, אראפגיין) –
ענדיקן זיך גוט, בשלום, אן שוועריקייטן, צרות.

1865 " ער האט פארשטאנען, דאס גלאט וועט די געשיכטע
ניט אפלויפן". ~~אמד, בן פדק, ווילנע.~~ דיק, 23, [?:?] 415

1905 " פאר די הערשנדיקע נאציאנען גייט עס |...|
אויך ניט אראפ גאר גלאט". ב. ב-קי, אונזערע 417
פאדערונגען. ~~[illegible]~~

1961 " איך גאנצן גלאט איז עס איר, נעבעך, ניט
אפגעגאנגען: ארונטערקומענדיק פון בוידעם האט זיך 345
מיין מאמע אויסגעגליטשט." ח. לידערמאן, באר 69, או 1/1.

אפשניידן גלאט – (ס'רוב נעגאטיוו) ארויסקומען פון
אן עסק, עניין אן היזק, ניט פארלירן, ניט האבן
קיין צרות.

1872 " די וואָס האָבן מיט אים געהאַנדלט, פּלעגן
פֿון אים גלאַט ניט אָפּשניידן, נאָר דורך דין־תּורות
און שבֿועות". אמד, ר' טרייטעל |...|, ווילנע,
ז' 11. 11, 64, ז' ק,

אַרויסדרייען זיך גלאַט ווי (אויף) אַ טעלער – אַרויסקומען
פֿון אַ שלעכטן/פֿאַרפּלאָנטערטן ענין אָן שאָדן, אָן צרות.

1864 " דאָס אָפּטאָן אויף טערקיש און דאָס אויסדרייען
זיך דערנאָך גלאַט, ווי אויף אַ טעלער, האָט מיר
געמאַכט פֿאַרגעניגן". ממוס, דאָס קליינע מענטשעלע, 6, [illegible]
ציט קאַנק 96. 503/א

רייסן זיך אויף די גלאַטע ווענט – שרייען שטאַרק
(ס'רובֿ פֿון ווייטיק).

קריכן אויף די גלאַטע ווענט - מאכן אויסערגעוויינלעכע

אַנשטרענגונגען/באַמיִונגען, אָבער אומניצלעכע,

אָן א תכלית.

ס'איז גלאַט גערעדט - 1. גערעדט אָן טאַלק, ניט צום ענין.

2. ס'איז ניט געמיינט ערנסט, אמתדיק. ~~עפּעס איז~~

ניט גוט, ניט אין אָרדענונג, ניט כשורה.

עפּעס איז (דאָ, דערמיט, מיט אים...) ניט גלאַט — עפּעס איז

1865 " וואָס זאָמט ער זיך אין אמת דאָרטן אַזוי לאַנג?

455 עס איז עפּעס טאַקע ניט גלאַט". ג. י. ראַוויטש, 1, 12.

ריב משפחה |...|, ווילנע, ז' 12.

1961 " א קשיה אויפן טויבן? ס'איז דאָך מיט אים עפּעס

382 נישט אין גאַנצן גלאַט". בערג, אויסגעוויילטע

ווערק, מאָסקווע, ז' 40. דערציילונגען, 17, 40.

פּוּול: גלאַט צי שרפ"ט, א נפקא-מינא - ס'איז דאָס

אייגענע, ס'איז ניטאָ קיין חילוק, ס'איז מיר אַלץ איינס.

א גלאַטער קאָפּ, כאַטש נעם און קאַטשע אויף אים לאָקשן - שפּאַסיק ווענגן עמעצן מיט אַ גרויסן פּליך.

גלאַט געלט טראָגט מען אין באָד - בנב.

פֿון אַ בוכהאַלטער נאָך זיבן יאָר ווערט אַ היטל צוקער (אַ גלאַטער הינטן און אַ שפּיציקער מוח) - ווײַל ער זיצט און חשבונט אַ סך.

שון: גלאַט געלט וועט גלאַט אַוועקגיין - געלט וואָס קומט אָן גרינג, גייט גרינג אַוועק.

אַז מע קוקט אַראָפּ איז דער שטערן גלאַט - אַז מע האָט ניט צו גרויסע/הויכע אַמביציעס, האָט מען ניט קיין זאָרגן (קנײַטשט מען ניט דעם שטערן).

"אַז די נשמה איז זאַט, איז דער שכל גלאַט" |ש.י. עגנון,

טמז, II/10| - בנב.

1. <----

| XV | " זיא |די פּאַנצערס| וואַרן וואל גיזאַלבט

גליטר ווען איין שפּיגיל גלאַז". שב, סטראָפע 862. 465

1735 " דא היישט ער איילין שפּיגל דיא שער מעשיר שלייפן.

אונ' ער זאגט צו אים שלייף זי גלאַט אויז". 426

איילין שפּיגל, תצ"א, פּראג, דף 17.

1795 " באקון וואש שאט צום קאפּ און קיין גישמאַק

איך איך אים ניט פר הנדן איז ווייניג וואש ווערט

אונ אַז קאנשט גלאַטן טיטון ניט בעקומן על כל פנים

האַטשי בעקומן אל זיין אלטר ניט גריננר".

איין ביכל וואש דרינן |...|, דף לד - ז.

3. <----

1610 " נון עשו מיין ברודר איין מאן איין רויכר

|האָריקער| אונ' איך איין מאַן איין גלאַטער". 441

טח, בראשית, כז = יא.

.4 ⟵----

1799 " ווען דיא האר פון דען מענשינס קאפף גלאט אונ׳

330 ווייס וויא אויך ווייך זיין, זוא איזט דער זלביגר

מענש איין (בעל מורא) אונ׳ איין (בעל דאגה)".

ר׳ מ. א. גאלינגר, __הכמת היד__, פ"פ דאנדר,

תקנ"ט, __דף ט - II.__

.7 ⟵----

1696 " זיא |די רייד| זיינן __גלעטר__ מין ווען פוטר

500 ריד זיינש מונד". |__סידור__| __תפלה למשה__, דעסוי,

__דף שמט - II.__

1744 " קומן גאר באלד דיא ביזי גידאנקן |...|
אונפר דערבן דש וויניג גוטי גידאנקן מיט גלאטי
שמייכלדיגי ריצן דיא דא גלאטר זיין מער אלז
בוים איל". בע, זולצבאך, תק"ד, דף י - II.
דמיונות עולם,

.8 ←-----

1626 " (כי יפול) אונ' וועץ שון גליטשט (לא יוטל)
וועררט ער דענוכט ניט גיווארפן דז ער זעלט גלאט 439
אונ' גאר פר לוזן זיין". סהמ, תהילים, לז=כד,
ספר המגיד, ז,

1716 " (וגם) אונ' אפילו אין דיא זעלביגי שווערי
צייטין זאגט גאט, דא וויל איך ניט מאכן איין 440
ספר המגיד, ג,
איין פרלענדונג גלאט אונ' גאר". סהמ, ירמיה,
ה = יח, דף נו - I.

.9 ←------

1602 " דארום ווערט זייך איר וועג אז איין גלאטיר

438 וועג אין דער ווינשטרניס". ~~שעריר~~, כג = יב,
ספר ירמיה,
~~פראג.~~

|| גלאטקייט/גלטקייט/גלאטיקייט

<---- 1.

1626 " (אך בחלקות) גייארט מיט גלטקייט טושטו גוט

676 צו דיא רשעים איר וועג דוא מכשט אין גליטשיק". ספר המגיד, 1,
~~סהמ~~, תהילים, עג = יח, לובלין.

1748 " גייארט מיט גלאטיקייט |...| טושטו איר וועג

626 |...|, דוא האשט זיא מאכן פאלן |...|". ~~י. מ. עפשטיין~~,
סידור תפילות II, ~~אמשטרדם~~, דף ק - I.

גלא - גלט 40.

2. ←-----

1610 " |...| אונ' הויט ביקליך דער גיישן זיא קליידט

אויף זיין העמד אונ' אויף **גלאטקייט** זיינש האלז". 675

טח, בראשית, כז = טז.

1733 " דאש **גלאטקייט** פון מיין האלז דאש שיינקייט

פון מיין גוף". ,

שבט מוסר, דף מו' - II.

ג ל אַ ט II – די, =ן. 1. גלאַטקייט, געשליפֿנקייט.

2. גלאַטע אייבערפֿלאַך.

3. (עלט) "אַ ווײַסער צעטל אין אַ לאָטעריע" |קטוור|.

4. (עלט) "גורל-צעטל פֿאַרן מיליטערדינסט" |קטוור|.

1935 " |...| געפֿילט מײַנע פֿינגער אויף די גלאַטן

פֿון איר שיינעם לאַנגן קערפּער". ~~נאַד, טעג פֿון מײַנע טעג, נ"י, ז' 84.~~ נאַד, 1, 8, 84. 401

1966 " אויף דער גלאַט – געמאָלט פֿאַרפֿלאָנטערטע געמעלן".

~~האַל, מײַן אוצער, מאָסקווע, ז' 268.~~ האַלקין, 4, 268 502

ג ל אַ ט א ײַ ז ן – דער, =ס |סטוטש 161|.

אַ מכשיר צום אָפּגלעטן אַ זאַך (מעסער, שערל אַע)

נאָכן אָפּשאַרפֿן. % דער שלײַפֿער גלעט אָפּ די שער אויף

דעם גלאַטאײַזן.

?נ? ג ל אָ ט אָ ל – אדי/אדוו. (פּאַנעטיק, וועגן אַ קלאַנג)

וואָס ווערט אַרויסגעבראַכט מיט דער הילך פון דעם

גלאָטיס (שטימבענדער).

1946 " גלאָטאַלער שטימיקער קלאַנג". ~~ריבל~~ ~~XXVI~~,

(פּוּ XXVI, 94)

64 א ↓. 590

ג ל אַ ט ה אַ מ ע ר - דער, =ס. |סטוטש 205|.

מכשיר געניצט בײַ מעטאַל-באַאַרבעטונג.

גלאָטיס דער, =ן. |סטוטש 240|. שטימאָרגאַן, באַשטייט פֿון די צוויי שטימבענדער, וואָס געפֿינען זיך אין דער קעל.

99/2 גלא–גלט

גלאטיק - אדי/אדוו. דזוו גלאט אין אלע בב (טייל מאל מיט א ניואנס פון אפשוואכונג אין דער איינגנשאפט).

צו ב 1:

... " דאס טבעת קידושין מוז זיין איין גלאטיק
פינגערל. עס טאר ניט זיין דרינען אריינגיזעצט 624
איין שטיינדל". קיצור שלחן ערוך, סימן פט,ה.

1922. " די מאמע |...| בראט פולע אייטערס אויף גלאטיק
פארשניצטע העלצלעך". י.י. זינגער, 1, 169.

1926 " שנײדט אָפּ דאָס שטענגל פֿון דעמב אײן עק

630 אַזוי, אַז ס'זאָל זיך באַקומען אַ גלאַטיקער קווערשניט

|...|". יאַב I, קיעוו, ז' 80. אַקציאָן, 2, 80

צו ב 3:

1971 " |...| דער מענטש האָט נישט דעם פּעטערס גאָלדן

630/א זאַראַסטל |=בערדל|, נישט זײַנע געדיכטע גאָלדענע

וואָנסעס, נאָר אײן אָפּגעגאָלט גלאַטיק |...|".

ב. דעמבלין, פּאַר, XII /12.

פרוז 69

צו ב 4:

1922 " פּעסיע, |...| אַ הויכע, אַ דאַרע ווי אַ שטעקן,

602 די בלאָנדע האָר אָפּגעצויגן גלאַטיק". ל. מלאַך, 1, 10

אָפּפאַל, וואַרשע, ז' 10.

צו ב 7:

1840 ** " אפשר וואָלט איך |...| וויינינקער געווען ביי
מענטשן אין די מײַלער, ווען מײַן נאָמען זאָל זיך 609
נישט אַזוי גלאַטיק אַראָפּקאַלערן פון דער צונג".
~~פרץ, דער משוגענער בטלן, ציט אַלע ווערק II,~~
~~נ"י, 1947, ז' 19.~~ פרץ, 6, 19.

1928 " כ'האָב ליב, אַז אַ בריוו זאָל זײַן
געשריבן גלאַטיק, ער זאָל זיך לעזן ווי אשרי |...|". 608
~~אַפּאַ I, ווילנע, ז' 72.~~ אַפּאַטאָשו, 5, 72.

1962 " שבת בײַם פֿאַרהערן איז ער געזעסן, געהערט
ווי זײַן אייניקל זינגט אויס אַזוי שיין די גמרא, 613
זאָגט אַזוי גלאַטיק פֿאַרטשעפּעט זיך ניט". ש. מיללער,
~~יזב זוויהיל |...|, ת"א, ז' 145.~~ [illegible] 6, 145.

צו ב' 8:

1932 " עפעס איז ער אים נישט גלאטיק געווען, דער

דאזיקער |...|". ייִז, יאשע קאלב, ציט אויסג נ"י, 615

1956, ז' 160. י.י. צונגער, א 5, 160

צו ב 9:

1904 " ער איז געווען |...| א פּראָסטער ארבעטער ביי

א שניידער. א צייט |מיט| יארן האט געדויערט, ביז 612

|ער האט זיך אויסגעלערנט |...| אויפנייען א וועסט

מיט הויזן 'גלאטיק'". ג. ח. לעווונער, דער גליקליכער

שניידער, ווילנע, ז' 7. 7, 13

1934 " אזא סאָרט געשעעניש ווי אָנהייבן לערנען חומש

איז נישט דורך אזוי פשוט, גלאטיק". הרב ר' לוי 607/א

גליקמאן, |...|, זכרונות לבית דוד, קעשענעוו,

ז' 38. 38, 1

1972 " ווען ס'דוכט זיך, אַז מ'איז אַריַין אין אַ קלעם

607 |...|, טוט אַ ליַיכט אויף אַן איַינפֿאַל און אַלץ

נעמט גיין גלאַטיק ווי אַ מזמור". באַש, פּאַר, IV/7.

דאַלאַס, פּאַר 69

□ גלאַטיקע ריידעלעך - דזוו גלאַטע ריידעלעך.

1814 " |...| דיך מציל זיין פֿון אַ פֿרעמד ווייב,

604 פֿון איין אום באַקאַנטער מיט גלאַטיקי ריידליך".

מס, משלי, ב - 16.

לעפֿין - אויך סאַטאַנאָווער, 1,

גלאַטיק אָפּגיין/אָפּלויפֿן - דזוו גלאַט אָפּגיין/אָפּלויפֿן.

1916 " |...| און אַזוי וואַלט נאָך געוועזן אַלצדינג

598 גלאַטיק אָפּגעלאָפֿן, ווען שיינע-שרה זאָל נישט האָבן

געזאָגט נאָך אַן אַנדערן ליגן פֿון שלום-בית וועגן".

ד. י. זילבערבוש, שטערכאַלעך, ווין, ז' 7. 7, 1

1972 " יאָ, עס דאַרף אים ניט אָפּגיין גלאַטיק".

606 באַש, פּאַר, II/12. דאַלאַס, פּאַר 69, II/12

?נ?? ג ל אַ ט ס - דאס, בא. (עלט? שש) עסטרײַכיש געלט
(אין דעם זשארגאָן פון דער שווארצער בערזע אין
פּוילן נאָך דער I וועלט-מלחמה).

1924 " |...| מען באַדאַרף אַ ווערטערבוך כּדי צו
פאַרשטיין, אַז 'לאַקשן' מיינט מען דאָלאַרן, 'ירקות'
- דײַטשע מאַרקן, |...| 'גלאַטס' - עסטרײַכיש
אומגעשטעמפּלט, 'יושקים' - פּוילישע מאַרקן |...|".
ר. פּאהן, אויפגעטרייסלטע, אין זב יידישער כ״ח 91 א,
ליטעראַרישער קאַלענדאַר, |אַא|, ז' 50.

....

רעד: ספק צי מע דאַרף געבן דאָס וואָרט, מיגלעך,
אַז מע האָט עס געניצט נאָר אין יענע עטלעכע יאָר
און נאָר אין איין אָרט, אָבער ניט באַקאַנט ווו.

....

גלא- גלט 44.

ג ל אַ ט ע - די, מצ דז. "פֿלאַך זעמעלע מיט אַ גלאַטער
אייבערפֿלאַך" |קטור| .

ג ל אַ ט צ ו נ ג י ק – אַדי/אַדוו |סטוטש 374,363|.

(איר/פּעיאַ) וואָס רעדט גלאַט, געלויפיק.

% אָט דער גלאַטצונגיקער פאַרשוין האָט אים איינגערעדט

צו קויפן די פאַרלעגענע סחורה.

ג ל אַ ט ר אַ נ ד י ק - אַדי/אַדוו. וואָס איז מיט
גלאַטע ראַנדן, קאַנטן. % גלאַטראַנדיקע בלעטער
[איבז גאַלאַמב, ג. באַטש, געוויקסן II, [157, 2 687
וואַרשע, ז' 157|.

ג ל א ט ש ט י י ן - דער, =ער, פֿפֿ גלעטשטיין

|סטוטש 161, 527|. ספעציעלער שטיין וואס דינט

אפצוגלעטן אנגעשארפטע זאכן. % דער שלייפער

גלעט אפ דאס שערל אויפן גלאטשטיין. דער שוסטער

גלעט אפ זיין מעסער אויפן גלאטשטיין.

1928 " |...| ושו"ב א׳ השיב כי בגלאטשטיין אין שום

הוה אמינא שישחית את הסכין". הרב מ. ל. ווינקלער, שו"ת 649

|...|, חלק יורה דעה, שאלה ב, דף כא - 4.

גלאַטשער – דער, =ס. ווע גלאַטשערקע, =ס.

(שש) פּלאַפּלער, פּלוידערער.

1881 " איינע אַ שכנה, אַ פּיסקעוואַטע און אַ שטיקל

זאַגערין, מיטן נאָמען 'געלע די גלאַטשערקע' 690

האָט אָנגעפאַנגען צו האַלטן אַ רעדע |...|".

~~מ. זעליקאָוויטש |מ. א. שאַצקעס|~~, ~~דער יודישער~~ שאַצקעס, 1, 21

~~פּאַר פּסח, וואַרשע, ז' 21.~~

רעד: ניט זיכער אין אויסטייטש.

גלא-גלט [redacted].

ג ל אָ מ ב - דער, =עס. דזוו גלאמפּ.

ג ל אָ מ פּ - דער, =עס, פּפּ גלאָמבּ. 1. דער
אינעווייניקסטער האַרטער טייל פֿון געוויסע גרינסן
(למשל, קרויט) אָדער פֿרוכטן (עפּל א"אַ); קאַטשאַן,
סטויפּ. % צום באַרשט לייגט אַריין די בעל-הביתטע
די בלעטער פֿון אַ גאַנץ הייפּטל קרויט, אָבער דעם
גלאָמפּ וואַרפֿט זי אַוועק. דער גלאָמפּ פֿון דער באַר
איז האַרט און ניט געשמאַק צום עסן. LP: głąb

1961 " די עפּל וועלן זיך רוזק רייסן, און טערפּקע
וועלן ווערן די ציין פֿון די האַרטע גלאָמבעס". 691
ב. ווײַנשטיין, זשיאיק, ר"ה, ז' 72 - I. פּרו 9

1962 " זי האָט זיך אויסגעלערנט באַנוגענען זיך
מיט ווייניק: אַ רעטעך, אַ רויע קאַרטאָפל, אַ ציבעלע, 693
אפילו דער גלאָמפּ פֿון גרויט". באַש, פּאַר, פּרו 69

.30/XII

1969 " |...| נישט איין מאָל |...| אַרייַנגעכאַפּט א
שאַלעכץ פון א פּאַמעראַנץ, אַ גלאָמב פון אַן עפּל,
וואָס קינדער האָבן אים געוואָרפן". ה. בערגנער,
פּרק 9
~~זשי איק~~, פּסח, ז׳. . . ,

.2 (פּיג) אַן אומרירעוודיקער מענטש, אַ גולם, אַ תם.
% ער איז אַ טיפּש, א גלאָמפּ און פאַרשטייט גאָרניט.
מיט אַזאַ גלאָמפּ וועסטו גאָרניט אויפטאָן.

1893 " אזא גלאָמפּ, א קליינשטעטלדיקער פּלאָקן,
מע קען איר אָנהענגען אַ לונג-און-לעבער אויף דער :: 696
נאָז". ע. בלאַשטיין, דיא רעטאַנדע, ווילנע. א 4

113 גלא - גלש.

1908 " טא וואס זשע שטייסטו ווי א גלאמפ, ווי דו

696 וואלסט גאר ניט וויסן, וואס מען רעדט צו דיר?"

~~פה, יואל, אקט I,~~ ווארשע, ז' 13.

1951 " אליין א שטיק גלאמפ, מיט א שווערער, שלייִמיקער

697 צונג". זש, שקלאווער קינדער, נ"י, ז' 238.

ג ל אָ ז I – דער, =ען. פּיידע, שטיק (פֿון ברויט)

737 |מאַרק ווב 688|

גלאָן II – אינט, פּפּ גלאַן. (אנאָמ) דער קלאַנג פון א גלאַק.

1936 " איך בין א בעכער פול מיט וויין, // און גיס

646/א זיך אויס פאר יעדן שווין, // פאר יעדן גלאַן

און יעדן גלין". א. טאבאטשניק, איך שייד, . 58, 1

נ"י, ז' 58.

•••

רעד: אז אַך-און-ווײ צו דער ציטאטע: וואס פאר א

שייכות האט וויין מיט שוויין, און מיט גלאן?

גראָם-שטראָם! איך געדענק דאס ווארט 'גלאן'

פון א צוזינג צו אן אמאליקן רעוואלוציאנערן

ליד (אן איבערזעצונג פון דייטש, דאכט זיך):

"און דו אקערסט און דו זייסט און דו באמערסט

און דו נייסט"... איך דארט דא א צוזינג: "גלין

גלאן, גלין-גלאן". אבער כ'קאן זיך ניט דערמאנען ווי ס'גייט...

1972 " האבן זיך צעקלונגען די גלאָקן פון די קירכן און

739 קלויסטערס: בים-באָם, גלאַן-גלין". מ. צאנין, . 254, 3

ליבשאפט אין געוויטער, ת"א, ז' 254.

גלאָנגער - דער, =ס. (עלט) דער וואָס דערלאַנגט די מצות צום רעדלען אין אַ מצה-פּאָדראַד.

1972 "האָבן זיך קליינוואַרג פֿאַרהאַנדלט בײַ |...| די מצה-בעקערס, ווער פֿאַר אַ מצה-קערער, ווער פֿאַר אַ גיסער, ווער פֿאַר אַ גלאַנגער". מ. פּולאַווער, 208 ,1. כ/646

~~אררט, ת"א, ז' 208.~~

רעד: כ'האָב אַ חשד אַז ס'איז פֿאַרגרײַזט פֿון 'דערלאַנגער'... די קשיה איז אָבער, צי מ'האָט טאַקע גערעדט אַזוי אין פֿאָלק |ווו.?| צי דער שרײַבער אַליין, האָט עס פֿאָרגעשטעלט...

ג ל אַ נ ס ע – די, באַ. פּפּ גלאַנשיי. (עלט) אַמאָליקע טאָג ל.

1883 " געגומען זיך פֿאַר די הענט |מיט די מיידלעך|,

909 // געטאַנצט, געשפּרונגען //,געשפילט, געזונגען –//

קאַדרעל,גלאַנשיי, // געטאַנצט מיט זיך". ...

מ. א. אסטראַווסקי, א רייזע אין עולם הבא, 1, 20.

וואַרשע, ז' 20.

1900 " אויסער אַ פֿאַר טענץ איז געווען שוין מאָדנע

746 שבתדיקע טענץ, ווייל די טענץ פלעגן זיך די

מיידלעך לערנען |...| נאָר אום שבת |...| און

זייערע נעמען עפּעס גאָר ניט קיין יידישע, אַ

קאָנטערטאַנץ, א גלאַנסע (לאַנ-שע)". מאַבאַריק מ. פּ. 1.

|מ. כאַץ|, דער קאַראַבעלניקל, וואַרשע,

ציט יידשפּ XX – 2, ז' 54.

פּרק 90.

ג ל א נ ץ - דער, =ן. 1. אָפּשפּיגלונג פֿון ליכט אויף אַ גלאַטער, פּאָלירטער אייבערפֿלאַך. דער **גלאַנץ** פֿון גאָלד. דער פּאַרקעט איז אָפּגעפּוצט ביז **גלאַנץ**.

1900 " ער האָט געמוזט אָנטרעטן יענעם אויפֿן פּוס, כלומרשט ניט בכיוון, כדי אַראָפּצורייַבן דעם **גלאַנץ** 756
פֿון דעם שוּוואַקס". ב. גאָרין, די אַ מזיקים |...|, ~~נ"י, ... ז' 13.~~ (13, 4.)

1909 " די.קלײנע בוימלדיקע אייגעלעך האָבן באַקומען גאָר אַן אַנדער פּייערל מיט אַ נייעם **גלאַנץ** פֿון 754
פרייד |...|". שע, ~~אייזנבאַן-געשיכטעס~~ (שלום-עליכם, 39, ~~ד'~~ 86.)

1929 " דער לאַך פֿון קאַלאַש בלייבט שטאַרקער אין זיין זכרון, ווי דער **גלאַנץ** פֿונעם טייערסטן איידלשטיין". ~~בעמ, גש III, ווארשע, ז' 165.~~ (קידוש-מחשבות, 3, 165.)

1956 " דעם שפּיגל האָט חנינה אַנגעריבן ביז צו
792 גלאַנץ". פּמ, מלחמה I, נ"י, ז' 279.
מאַרקיש, ט, 279.

2. שיַין, ליכטיקייט.

... " באָדט איַיך אין פרימאָרגן-גלאַנץ! און טאַנצט
752 אַריַין דעם גרויסן טאַנץ און גרויסן טאָג!".
פּרץ, דראַמאַטישע שריפטן, ציט אַלע ווערק VI,
נ"י, 1947, ז' 268. פּרץ, ט, 268.

1907 " |...| צוויי טעג ניט קיין פּיַיערל באַגעגנט...
751 // פּלוצלונג... דורך דעם שוואַרצן שטורעמטאַנץ,
// אויפגעשימערט האָט פאַר זיי אַ גלאַנץ".
יהואש, "סאַקיאַ מוני", ליד 31.

... "|...| קוקן דורכן פענצטער צום בלויען הימל //
751/א און זעען נישט דעם גלאַנץ פון שטערן". מאַלאַדזשאָווסקי, 7,
איך לאַנד פון מיַין געבויין (ליד "צוויי בעטן").

3. (פיג) פראַכט, שיינקייט, חשיבות, הויכע מדרגה.

% דער באַל איז דורכגעגאַנגען מיטן פולן **גלאַנץ**.

די זינגערין האָט שוין ניט דעם אַמאָליקן **גלאַנץ**.

1870 " |...| אוודאי וואָלט געווען אַ יושר, אַז ער

768 זאָל עס טאָן מיט אייער |דעם רבינס| ידיעה, וואָלט

דאָס גאָר געהאַט אַן אַנדערן **גלאַנץ**". קמ, נ' 19,

ז' 138 - II. פּעז 177.

1908 " שטייט אויף, שטייט אויף, אַ נייער **גלאַנץ**//

768/ב באַקרוינט די אַלטע שטעט, // די שטומע חורבות ווערן

גאַנץ // און גאָט דער גוטער רעדט". ראָזענפֿעלד, 2, 109.

1951 " |...| די באַגרינטע און באַוואַלדיקטע בערג,

801 דער באַהנטער מיצקיעוויטש-טאָל - דאָס אַלץ האָט

צוגעגעבן קאָוונע פּראַכט און **גלאַנץ**". י. גלאַטשטיין, ... 106

[illegible], ז' 1155.

121

|| גלאַנצל - דאָס, =ער. (איר) פּקפּ פֿון גלאַנץ,

ב 1.

1936 " ער באַגעגנט דעם כמעט ביטול-שמייכל אויף

759 יענעמס ליפּן און דאָס גלאַנצל פֿון זיינע גרויע

אויגן". ש. האַראַנטשיק, שטאַרקע מענטשן, 3, 171.

~~ציט אנט, ז' 171.~~

גלאַנצעוואַטע - אַדי. אַ ביסל גלאַנציק, אַזוי ווי

גלאַנציק.

1970 " דעם נחשס קאָפּ - אַ מאַטע, // מאַט גלאַנצעוואַטע".

895 ~~צייט, לידער און פּאָעמעס !!, נ"י, ז' 124.~~

אהרן צייטלין, 7, 124.

גלאַנצקייט - די/דאָס. (עלט?) מצבֿ/אייגנשאַפֿט פֿון

גלאַנצן.

1863 " ער |רבי שמעון| איז געלעגן און זיין פנים

907 לייכט מיט גלאנצקייט". גופת צופים, I, זשיטאמיר,

ז' 310 - I.

O גלאנצבארשט - די, ~, בערשט, פקפ גלאנצבערשטל.

ספעציעלע בארשט צום ארויסרופן א גלאנץ נאכן אפפוצן

עפעס.

1966 " איך נעם ס'גלאנצבערשטל, פוץ מיר די שיך".

814 ~~נאד, אונטער דער זון, ת"א, ז' 58.~~ נאדיר, 13, 58.

816 גלאנצווערק - דאס/דער, מצ דז |מארק ווב 1267|. בנב.

גלאנצטעג - די, מצ. דזוו גלאנץ-עפאכע.

1944 " זיינע גלאנצטעג זיינען געווען שמחת-תורה".

818 ~~ייט, פוילן I, נ"י, ז' 29.~~ טרונק, 3, 29.

" ...| וועט דאָס אַלץ נישט פֿאַרטונקלען זיינע 1964

819 |זשאַבאָטינסקיס| גלאַנצטעג, וואָס בלייבן איינגעקריצט
אויף אייביק אויף די טאָוולען פֿון אונדזער רענעסאַנס-
גשיכטע". ז. שזר, ציון טמז, VII /2.
פֿונק 69

גלאַנצווערק - דער, =ען. |מאַרק ווב. 1167|. בנב.

גלאַנץ-עפּאָכע - די, =ס. צייט פֿון העכסטן אויפֿבלי, פֿון
גרעסטע דערגרייכונגען, הצלחה, פֿון העכסטן ניווא.
% די גלאַנץ-עפּאָכע פֿון ספֿרדישן ייִדנטום איז געווען
אין מיטל-עלטער.

" דאָס איז געווען אַ טרויעריקער אַפּשלוס פֿון אַ 1951
897 גלאַנץ-עפּאָכע, וואָס פֿאַלט צונויף מיטן פֿונאַנדערפֿאַל
פֿון דער ייִדישער אויטאָנאָמיע". מ. קאַסאָווער,
זב ליטע I, נ"י, ז' 1142.
פֿונק 106

<u>גלאַנצפּונקט</u> – דער, =ן. העכסטער פּונקט, העכסטע מדרגה, דאָס בעסטע.

1866 " דער נאַציאָנאַלער שטאָלץ פון איין זייט און די
באַרייטווילליקייט אומצוקומען מיט ווײַב און קינד 900
|...| זענען די צוויי <u>גלאַנצפּונקטן</u> אין ייִדישן
כאַראַקטער". ~~ארן, קמ~~, ג' 33, ז' 511.
פּרק 177,

<u>גלאַנץ-פּעריאָד</u> – דער, =ן. <u>דזוו</u> <u>גלאַנץ-עפּאָכע</u>.

1951 " די תקופה פון 1623 ביז 1655 איז געווען
דער <u>גלאַנץ-פּעריאָד</u> פון וועד ליטע". <u>ש. ווישניצער</u>, פּרק 106 910
~~זב ליטע I, נ"י,~~ ז' 188.

<u>גלאַנץ-תקופה</u> |טקופע| – די, =ות.

1951 " חוץ די ערשטע פּאָר יאָר פון דער עקסיסטענץ
פונעם גרינדונגס-סיים, וואָס זײַנען געווען אַ
<u>גלאַנץ-תקופה</u> פון ליטווישן ייִדנטום |...|".
~~מ. ס. זב ליטע I, נ"י,~~ ז' 273. פּרק 106, 273.

125

אויגנגלאנץ - **דער. בא.** די שיין וואָס שפּיגלט זיך אָפּ אין די אויגן.

1872 " זיין **אויגנגלאנץ** וועט קיין מאָל אָפּבלאַקירן פאַר מיינע בליקן". **אמד. ~~דער הריז לעהרער~~,** ~~ווילנע~~, ז'... (63 ,ז.ק.)

אויסנווייניקסטער גלאנץ - ווען דער אייגנשאַפט פון עמעצן/עפּעס, וואָס זעט אויס זייער שיין, אָבער איז אָן תוך, האָט ניט קיין גרויסן ווערט.

אייזיקער גלאנץ - קאַלטער, שאַרפער ~~(פון אייז, שניי אא)~~. גלאַנץ.

אראפנעמען/אראפציען דעם גלאנץ - 1. (שניידעריש)

מאכן אז דער שטאף זאל ניט זיין גלאנציק |סטוטש 526|.

2. "אראפנעמען פון עמעצן א חשד" |קטוור|.

....

רעד: (מסופק אין דעם אויסטייטש! יא געהערט א מאל
אזא פראזע אבער מיטן באטייט: דעמאסקירן עמעצן,
אראפציען אויף א נידעריקער מדרגה).

....

אנווערן דעם גלאנץ - פארלירן פון אמאליקער השיבות,
אנזען, נייקייט; אראפגיין אויף א נידעריקער מדרגה,
פארעלטערט ווערן.

א ווייבעלע מיט א גלאנץ - (שש) א פרוי א בריה,
אן אשת-חיל.

א סוחר מיט א גלאנץ - |סטוטש 485|. וועגן א

סוחר מיט פארנעם, איניציאטיוו.

רעד: ניט זיכער אין אויסטייטש.

----> 1.

1734 " אונ' מיך צו ערגעדין |?| דורך איר ליבה

וואנגין, דיא אלי ווערמליין גלאנץ אונד פורפר 760

פור בלייכטן |...|". מארשן, לשון זהב,

אמשטרדם, תצ"ד, ז' 16.

----> 2.

... " בעפעפי שחר - אזא דר גלנץ דיש מורגנש,

ל' מאורות". רייכלין 8, איוב מא, י. 779

1743 " אביר דער שטערן (צדק אונ' נוגה) וויא זיא

לייכטיג אונ' העל שיינן אונ' גלאנץ פון זיך געבן". 767

מ. מן, יוסיפון, 4, אמשטרדם, דף כה - II.

.3 <-----

1716 " |...| אונ' דש איז דיא פר בורגנה חכמה,

דיא דא איז דש ליכט דר הערצר אונ' דר גלאנץ

דר זילן". חח I, אמשטרדם, דף ד - II.

(תולדות הקהלות, 1,

4 בליץ.

... " ברק - גלנץ, ל' זהרורית". רייכלין 8,

דברים, לב - מא. 776

ג ל אַ נ צ א ײַ ז ן - דאָס, באַ. מין אײַזן-געשמעלץ

\|פֿורב, ~~באַרקאַרו,~~ ז׳ 72\|, געטײַטשט פֿון רוסישן 810

чугун серебристый

ג ל אַ נ צ ב ל ײַ - דאס, בא. דזוו בלײַגלאַנץ

|טערמינעס אין כעמיע, ווילקאמירער ייד' רעאל-

גימנאזיע, 1926|.

ג ל אַ נ צ ז י ל ב ע ר – דאָס, באַ. (בעמיע)

זילבער־סולפיד |טערמינעס אין בעמיע, ווילקאָמירער

ייד׳ רעאַל־גימנאַזיע, 1926 |.

גלאַנציק - אדי/אדוו. 1. וואָס האָט אַ גלאַנץ, ב 1. % גלאַנציקער מעטאַל. ער טראָגט גלאַנציקע לאַקירענע שיך. זי טראָגט אַ קלייד פֿון גלאַנציקן זייַד.

גלא - גלט 54.

1870 " |...| האָר אויפֿן קאָפּ ניט פֿיל, בכל-עת

842/א גלאַנציק (מיט וואָס די האָר ווערן געשמירט, ווייס

איך ניט)". קמ. ג' 5, ז' 38 - I.

פּעו 177,

1930 " פֿון הינטער זייַן פּליושן קיילעכדיק היטל

838 איבערן שטערן האָבן אַפּערגעקוקט אַ פּאָר שטילע

גלאַנציקע אויגן". ~~ווייס, געקליבענע ווערק VI,~~

~~ווארשע, ז'~~ 23. ווײַסנבערג, 9, ד VI, ז' 23.

B. 164

134

ג ל א נ צ י ר - דער, =ן. (גלש) אַ קעשענע פון אַ

דאמען-שאַקעט [י. טריוואַקס, גנבים-שפּראַך, [illegible] 33, 162].

זב ביי אונז יידן, ווארשע, ז' 162.

גלאַנצירן - אוטוו. פֿאַר (גע)גלאַנצירט.

1. (ס'רוב איראָניש) גלאַנצן, ב 1.

1876 " אַזוי ווי איין ראָזעבלאַט, וואָס גלאַנצירט |...| נאָך דורך דער הילף פֿון די ליכטיקע זון". א. ח. וויינער, דיא קלוגע מציאה, ווילנע, ז' 5. 849

1948 " דאָס פּנים האָט גלאַנצירט פֿון פּעטס און ווילטאָג". יידיש, קענטאַקי, נ"י, 125. 851

2. טרוו. (שש?) פּוצן, פּאָלירן עפּעס ביז צו א גלאַנץ.

% די דינסט גלאַנצירט די קופּערנע כלים.

ג ל אָ נ צ ל יַי ו נ ט – די/דער, =ן. |ל 2|.

(עלט) סאָרט גלאַנציקער וועבשטאָף. 853

רעד: ליפשיץ טייטשט: גלאנצליַיוונט, פּערעסינע=лощенка. ניט 'פּערעסינע', ניט 'לאַשטשענקאַ' זיינען

דאָ אין היינטיקע רוסישע ווערטערביכער.

ג ל אַ נ צ ל ע ד ע ר – די/דאָס, באַ. (גאַרבערײַ)

דזוו לאַקיר, אויסגעאַרבעטע לעדער, באַדעקט מיט לאַק.

% צום באַל טוט ער אָן שיך פֿון גלאַנצלעדער.

ג ל אַ נ צ ל ע ן – <u>אוטוו</u>. |<u>סטוטש</u> 289|. אָפּשײַנען
מיט אַ שוואַכן אָדער ניט־פּסדרדיקן גלאַנץ (<u>ב 1</u>).
% עס <u>גלאַנצלען</u> פֿון דער ווײַט די פֿאַרעס פֿון די
אויטאָמאָבילן.

60

ג ל אַ נ צ ן – אוטוו. 1. אָפּשפּיגלען די שײַן פֿון
אַ גלאַטער (געשליפֿענער, פּאַלירטער) אײבערפֿלאַך;
בליאַסקען, בלישטשען. % די זילבערנע כלים גלאַנצן.
דער גלאַטער פּאַרקעט פֿון סאַלאָן גלאַנצט.

1864 " |...| און זייערע שטיוול זאלן גלאַנצן

וויי די שפּיגעלעך". ממוס, דאס קליינע מענטשעלע, 866/א

ציט קאנק 99.

1910 " ווי צוויי שיינע בלומענשטאָקן // גלאַנצן

אירע עץ-החיימס// און די שכינה רוט אויף זיי". 866

ש. פרוג, אַלע שריפטן !, ג"י, ד' 240.

1921 " אַ קויל האָט צעשמעטערט דעם שפּיגל אין גאַנצן,

// די גלעזערנע שערבלעך צעשפּרינגען און גלאַנצן 865

|...|". סעג, קאפרידן, ווארשע, 186.

1968 " די שוואַרצע האָר גלאַנצן ביי איר נאָך שטאַרקער

ווי זיי וואָלטן געווען אויסגעווייקט אין אייל".

ב. טייטלבוים, יזב אסטרואצק, ת"א, ז' 656.

2. שיינען, לייכטן.

1897 " און ווערנד |=בשעת| אַלע פעלקער זענען נאָך
אומגעגאַנגען אין דער פינצטער, האָבן שוין ביי
אונדז אין די ווייגונגען בעגלאַנצט ליכטלעך פון
באַרימטע יידישע גייסטער". י. טשערני, 1
קול יעקב, באַרדיטשעוו.

1954 " עס האָבן געגלאַנצט אין הימל די שטערן".
י. ראָלניק, 3, געקליבענע לידער, ליד "פאַרליבט".

3. (פיג) אויסצייכענען/אויסטיילן זיך שטאַרק מיט
עפּעס, זיך אָנזען, זיין פּראָמינענט. % זיין נאָמען
גלאַנצט אין דער פּראָפּעסיע.

1869 " פון דיזער |אַט דער| לאַנד איז אַרויס דער
רמב"ם |...| און נאָך פיל גרויסע לייט וואָס זייערע
נעמען וועלן גלאַנצן ביז די זון וועט שיינען".
אמד, מלכה אונד הדסה, ווילנע, ז' 9.
ד"ק, 43, 9.

879

879/א

1911 " ער |מענדעלע מוכר-ספרים| איז גרויס נישט
נאָר מיטן פֿריערדיקן זכות, זיין כּבוד גלאַנצט 869
נישט נאָר מיט אן אָפּשיין פֿון אַמאָל".
י. ח. רבֿניצקי, שלום-יעקבֿ אבראַמאָוויטש, אין מענדעלע, 2, 7,
אין ב' I פֿון אַלע ווערק פֿון מענדעלע מוכר-ספרים,
ווארשע, ז' 2.

4. טרוו. ארויסבאַקומען אַ גלאַנץ, מאַכן גלאַנציק.
% ס'איז ארויס אַ נייַ מיטל צו גלאַנצן פּאָדלאָגעס.
נאָכן אייַנרייַבן מיט שוווּאַקס גלאַנצט ער די שיך מיט
אַ גלאַנצבערשטל.

|| גלאַנצנדיק - אַדי/אַדוו. 1. וואָס גלאַנצט.
1888 " |...| גיט דער פֿאַרשוין |...| אַ פֿרעגנדיקן
ענטפֿער |...|, שנייַצנדיק דערבייַ גאַנץ ברייטלעך 892/א
די גלאַנצנדיקע נאָז". ממוס, דאָס ווינטשפֿינגערל,
ציט אויסג ווארשע, 1913, ז' 128. מענדעלע, 3, 128

143

1916 " אפילו די אויסגעפּוצטע פּאַסאַזשירן פון די

הענערע קלאַסן מיט די הויכע גלאַנצנדיקע צילינדערס 892/ב

אויף די קעפּ האָבן זיך ניט געקאָנט איינהאַלטן |...|".

שע, מאַטל !!, ציט אויסג נ"י, 1937, ז' 17.

גלות-ווילנע, דף 17.

2. (פיג) אויסגעצייכנט, אָנזעעוודיק, פּראָמינענט.

[182...] "|...| איז דא עפּיס ציך א שידוך לע"ע |=לעת-עתה|

1004 נאר נישט זייער גלאַנצנדיג גיוועזן". ח. מאַלאַגאַ, 1, 228.

גדולת יוסף, ציט יידישע כתבים, ווילנע, 1937,

ז' 228.

גלאַנצעניש – דאָס, =ן. (איר) דאָס גלאַנצן, בב.3

1950 49 " ווײַל פּרץ זאָל זיך טייל מאָל נישט |...|

לאָזן פֿאַרכאַפּן פֿון די דאָזיקע פֿרומע אימפּאָטענטע 896

גלאַנצענישן". ייִט, פּוילן V, נ"י, ז' 82.

ערונק, ז, 82.

גלאַנצער – דער, ס. (שנש) דער/דאָס וואָס גלאַנצט,

אלע בב. " שטערן – פּוסטע גלאַנצער". צייט, 898

1970

לידער און פּאָעמעס II, נ"י, ז' 393.

אהרן צייטלין, ז, 393.

פּפּ: גלאַנצן ווי א שפּיגל; (שלש) ווי ביי הושען:

דער פּאַרק, ווי א פּעטער חזיר; (ווולג) ווי ביי

אוטאַן/טרוו .

ג ל אַ נ צ ן - ~~טרוו.~~ דזוו גלאַצן.

" וואַס גלאַנצסטו אויף מיר די אויגן, ווי אַ 1886

קאַטער?", - כאַפּט מיך אָן דער טאַטע". שע, 871

~~דאס מעסערל, ציט מעשיות פאַר יידישע קינדער I,~~

~~נ"י, 1944, ז' 20.~~ שלום-עליכם, 2 א', דאָס מעסערל, 20.

רעד: טאַקע דאָ אויך באַ סטוטש 305, אָבער דאַך מיין איך, ס'איז אַ טעות, פון בחור הזעצער, וואָס האָט אַריינגעשטעלט אַן איבעריקן נון, ~~אפשר האָט אַס סטוטש טאַקע גענומען פון דעם דאזיקן טעקסט.~~

146

גלא-גלט [redacted].

גלאַנצפּאַפּיר - דאָס, בא. סאָרט פּאַפּיר
וואָס איז גלאַנציק אויף איין זייט, ס׳רוב אויך
קאָלירט. % די קינדער שנײַדן אויס מענטשעלעך פֿון
גלאַנצפּאַפּיר.

גלאַנצפֿאַזאַן - דער, =ען. (זאאל) פֿויגל

(ורסנ Lophophorus impeganus) פֿון דער פֿאַזאַן-

משפּחה, זיינע פֿעדערן פֿילקאָליריקע (פֿייער רויט,

גרין, פּורפּל און גאָלד) מיט אַ מעטאַלענעם גלאַנץ;

לעבט אין טיבעט און אויף די הימאַלאַיען-בערג;

ווערט געשיצט צוליב די פֿעדערן, וואָס ווערן געניצט

צו באַפּוצן היט און אַנדערע קליידער.

ג ל אַ נ צ פּ ו ל – אדי/אדוו. פּראָמינענט, פּראַכטפול.

1866 " אין אים |אין דעם טאָג| איז פאַר יאָר אונדזער

גלאַנצפולער קיסר |...| באַשטיגן דעם טראָן". 902

פּלר 177, [illegible] נ' 8, ז' 114.

1955 " |...| דער ספר הזכרונות פון זייער אַלטן

גלאַנצפולן מיוחסדיקן אָפּשטאַמבוים בריסק דליטא". 904

י. שאצקי, ~~ענציקלאָפּעדיע פון די גלות-לענדער~~, פּלר 138, I,

בריסק דליטא, ~~ירושלים – ת"אַ, ז' I~~.

149

ג ל אַ נ צ ק ו פּ ע ר - דאָס/דער, בא. (כעמיע)

דזוו בלענדצינק טערמינעס אין כעמיע, ווילקאמירער

ייד׳ רעאַל-גימנאַזיע, 1926.

905

150

גלא- גלט.

?נ? ג ל א נ ק - אוטוו. פּץ פון געליגגען(געראָטן,

מצליח זײַן).

[ע.א.ה"ר] "משכיל - אימא גלנק וול". רייכלין 8,

MHD: geline תהילים לבא. 908

רעד: תי גיט גאר אן אנדער טייטש: לדוד משׂכּיל -

"פון דודן א באטראכטונג".

ג ל א נ ש ײ – <---- גלאנסע.

1151/1 גל -

(?נ?) גלאט - דער, בא, ווילער ל. (פר, נא) אייזקרעם
|בערעזניאק|.

80

?נ? ג ל אָ ס I – דער, =ן. (פּויל, נאָ). 1. קול, שטים.
< p: głos

2. קלאַנג, שמועה, נײַעס.

1923 " כ'בין אויסגעזעסן איין וויראַק |אורטייל,

915 פּסק-דין| און דעם צווייטן, // בין וואַנען מ'האָט

זיך געטון פֿון מיר דערוויסן, // הערט מען אַ גלאָס

פֿון דער נאַטשאַלסטוואַ |מאַכט-אָרגאַנען|, // אַז מע

טוט אונדז אויף אַ וויסילקע אַוועקשיקן".

פ. גראַובאַרד, געפֿאַנגען פֿון תהום, זב ביי אונדז

יודען, ווארשע, ז' 35. פּאָר 33, 35.

ג ל אָ ס II - ---> גלאָסע.

ג ל אָ ס אַ ג אָ ף – דער, =ן. דער וואָס אינטערפּרעטירט, ?נ?

באַשרײַבט גלאָסעס פֿון אַן אַלטן טעקסט.

155

ג ל אָ ס אַ ט אָ ר - דער, =ן. 1. דער וואָס מאַכט גלאָסעס, וואָס טײַטשט אויס ווערטער. % ס'איז ניט קלאָר, צי רש"י איז געווען דער גלאָסאַטאָר פֿון אַלע טײַטשן אין פּירוש (רש"י) ?נ?

2. דער וואָס גיט אָפּ זײַן שטימע ביי וואַלן.

1927 " וואָס נוגע דער ריכטיקייט |...| פֿון די איינצלנע דינים און הלכות, זענען אַלע גלאָסאַטאָרן (די אַלע וואָס האָבן געשריבן באַמערקונגען און הגהות צום שולחן-ערוך) פֿולשטענדיק אײַנשטימיק מיטן שולחן-ערוך". ג. ה. עהרמאַן, דער שלחן ערוך, וואַרשע, ז' 8. 8, 1 923

ג ל אַ ס אַ ל אַ ל י ע - די, בא. באַהעפֿט פֿון קלאַנגען ?נ?

אַן אַ זינען, אַן באַטײַט (קומען פֿאַר אין אַפּשפּרעכערײַ,

אין אויסצײלעניש בײַ קינדער-שפּילן, אין רעפֿרייגען

פֿון לידער אע).

גלאַסאַלאַליש - אדי/אדוו. וואָס איז שייך צו גלאַסאַלאַליע.

1928 " |...| דאָס צוועקלאָזע זיך צאַצקען מיטן

וואָרט.שפּורן דערפֿון געפֿינען מיר אומעטום: 925

אנגעהויבן מיט אָפּט ריין גלאַסאַלאַלישע עלעמענטן

פֿון זינלאָז צונויפֿגעשטעלט אַנבאַטײַטיקע ווערטער

אין די אָנהייב-שורות פֿון אַלטע פּרימיטיווע

פֿאָלקס-און קינדער-לידער |...|". מ. ווינער, 1, ז' [?]

שריפֿטן [!], קאַטעדרע פֿאַר ייִדישער קולטור,

ליטעראַרישע און פֿילאָלאָגישע סעקציעס. קיעוו.

גלא– גלט [redacted].

ג ל אָ ס אַ ר – דער, =ן. אַ צונויפשטעל פון
אויסטייטשן צו געוויסע ווערטער. % צום סוף פון
בוך איז דאָ אַ גלאָסאַר צו אַלע אומבאַקאַנטע אָדער
פאַרעלטערטע ווערטער, וואָס מע געפינט זיי ניט
אין די געוויינטלעכע ווערטערביכער.

?נ? ג ל אָ ס אַ ר י ס ט - דער, =ן .|סטוטש 349|.

דזון גלאסאטאר.

?נ? ג ל אָ ס י ט (י ט) - דער. בא. (מעד) קראַנקייט,
אָנצינדונג פון דער צונג.

?נ? ג ל אָ ס י ן - דער, בא. סאָרט פּאַפּיר, וואָס איז
דין און דורכזיכטיק.

1967 " פּאַפּיר-פֿאַבריקן פּראָדוצירן לעצטנס אַ מין
933 פּאַפּיר, וואָס ווערט אָנגערופֿן 'גלאַסין'. דאָס
איז אַ דורכזיכטיק פּאַפּיר, וואָס באַשטייט פֿון האַלצערנעם
רוי-מאַטעריאַל געמישט מיט סולפֿיד |...|".
א. יאַקובזאָן, פֿאָר, IV /30.

פֿער צוו

רעד: ספק צי מע דאַרף געבן דאָס וואָרט, גיכער איז
עס דער נאָמען פֿון דער מאַרקע, פֿירמע פֿון דער
סחורה, ניט דער סאָרט פּאַפּיר בכלל.

ג ל אַ ס נ ע – דער, =ס. (רוס~~ע~~, עלט) געוויילטער
מיטגליד פֿון דער אָרטיקער זעלבסט־פֿאַרוואַלטונג
(״דומע״) אין צאַרישן רוסלאַנד.

< R: гласный

גלא־גלט 63.

1862 " אויף איבער אַכט טאָג דאַנערשטיק |...| רופֿט
941 די היגע דומע צוזאַמען |...| די פֿאָרייערענעס
|פֿאַרטרויונגס־לייט| פֿון דער היגער יידישער אָבשטשעסטווע
|געזעלשאַפֿט, קהילה|, זיי זאָלן קלויבן אַ יידישן
גלאַסנע אין דומע". ~~קמ, נ׳ 9, ז׳ 131.~~ פֿון 177,

1887 " מיר ווילן, די גאַנצע שטאָט וויל |...| אויסקלויבן
938 איך פֿאַר גלאַסנע". ~~שע, סענדער בלאַנק~~, שלום-עליכם, 22 ,זז 36

636

162

1910 "דער דאָקטאָר מיטן אַדוואָקאַט זענען גלאַסנע

אין דער שטאָט־דומע, אוןביידע גאַנץ אָנשטענדיקע

מענטשן". ש. פרוג, אַלע שריפטן III, .140 ,3 942

ז' 140

0 גלאַסנע סוד – דער. בא. (רוס., עלט) געריכט

פֿון געשוווירענע. <R: гласный суд

1875 "|...| מיט דער נייער איינפֿירונג פֿון גלאַסנע סוד,

סיי אין ציווילע סיי אין קרימינעלע עסקים". 946

קמ, נ' 1, ז' 4.

1910 "און דאָס קינד האָט נאָכגעטײַטשט |...| די

געשיכטע פֿון דער גרויסער רעפֿאָרעם, פֿון ערשטן 943

גלאַסנע סוד |...|". ש. פרוג, אַלע שריפטן III,

נ"י, ז' 109. .109 ,3

163 - גלס

ג ל אַ ס ע I – די. בא. (שנײַדעריַי) דינער גלאַנציקער שטאָף,
גענוצט ס'רובֿ אויף אונטערשלאַק צו אַ בגד.
% די אַרבל פֿון מאַנטל זײַנען פֿון גלאַסע.

163/1

גלאָסע II – ווייַך גלאַנציק לעדער, געמאַכט פֿון דער פֿעל פֿון ציגן אָדער שאָף.

O גלאָסע=הענטשקעס – הענטשקעס געמאַכט פֿון גלאַסע=לעדער |הארקאווי|.

גלאָסע - די, =ס, פּפּ דער גלאָס, =ן. אויסטייַטש
פֿון אַ וואָרט אויף אַן אַנדער שפּראַך אָדער מיט אַנדערע
ווערטער, ס'רוב געמיינט די טייַטשן אויפֿן ראַנד פֿון
עלטערע טעקסטן. % די ייִדישע גלאָסעס אין אַלטע
העברעיִשע ספֿרים לערנען אונדז אַ סך וועגן דער
ייִדישער שפּראַך פֿון יענער צײַט.

1929 " אין דער ברעסלער שטאָט-ביבליאָטעק איז דערהאַלטן
אַ העברעיִשער כתב-יד |...| ווו ס'געפֿינען זיך 918
אויפֿן ראַנד פֿאַרשיידענע גלאָסן וועגן רפֿואות,
וועלכע ער האָט אייגנהענטיק אָנגעשריבן אויף
לאַטייניש". י. שיפּער, זש' טאָג, נומ' 8 - 9,
~~וואַרשע.~~

1955 " דאָס הייסט ניט, אַז אַלע גלאָסעס אין פּירוש
רש"י זייַנען אַרייַנגעשטעלט געוואָרן שפּעטער". א. מאַרמאָרשטיין 947
מון, ייִשפּ XV - 1, ז' 16.

ג ל אָ ס פּ אַ פּ י ר - דאָס, באַ. דזוו גלאַזפּאַפּיר.

| ש. ווינטער, וואָלאַצלאַוועק, צו דער טערמינאַלאָגיע

פון מלאכות, פּש II, ווילנע, ז׳ 417|.

פּש 162.

ג ל אָ ץ - דער/די, =ן. (שלש) אויג.

1876 " פֿאַר וואָס דען גיט איר זיי |די צוויי גבאים|

ברויט, זיי זאָלן זיצן אין איין שטיק אַקעגן אײַנ 976

און סמאַטריין |=קוקן| מיט די גלאָצן |טעקסט: גלאַציין|,

דערפֿאַר וואס זיי קענען גוט ארזשען|?|". א. גאָטלאָבער, 52, 2

דעקטור, ווארשע, 52 [illegible]

ג ל אַ צ ן - אוטנו. קוקן מיט אויסגעשטאַרצטע אויגן (מחמת חידוש אָדער ניט פֿאַרשטייענדיק), קוקן סתם אָן אויסדרוק, אָן אַ באַזונדערן ציל. % גלאָצן מיט די אויגן. ער גלאָצט מיט די אויגן אויף דעם מאָדנעם באַשעפֿעניש, וואָס ער האָט קיין מאָל ניט געזען. זיי פֿאַרשטייען ניט וואָס דאָ קומט פֿאָר און גלאָצן סתם מיט די אויגן.

1878 " |...| האָט אַלע מאָל אַ גלאָץ געגעבן אויף דעם שדכן מיט אַ כּעס". ימבר"ע. שפּרינצע מירל |...|, 16, 1 960
בוקאַרעשט, ז' 16.

1923 " מען האָט מיך געפּאַקט, אין תּפֿיסה געטון איינקלעמען;// יעצט ליג איך אויף דער נאַרע און גלאָץ מיט די אויגן אַרויף". פֿ. גראָובארד. 974
געזאַנגען פֿון תהום, זב ביי אונז יודען, פּלז 32, 33
וואַרשע, ז' 32.

1958 " לאַנג איז דודל אַזוי געזעסן אַ פּאַרטראַכטער און

גענגלאַצט דורך דער געצעלט־עפֿענונג אַרויס אין 972

לאַגער־דרויסן". ב. דעמבלין, 5, צאַנקענדיקע ליכט, 204.

נ"י, ז' 204.

|| גלאָציק – אַדי/אַדוו. וואָס גלאָצט, גלאָצנדיק.

(מיט די אויגן).

[1931-1926] "די מאַסע איז געבליבן שטעקן |...| אויך מיט

גלאָציקע אויגן געקוקט אויפֿן בלייבן ייִד". 964

אַפּאַ VI, ווילנע, ז' 285. אַפּאַ VI, 10, 285.

גלאָצעדיק – אַדי/אַדוו. דזוו דפֿוו.

... "עס האָבן יענע ווייסע ווענט |פֿון די תּפֿיסות|

// נאָר קליינע פֿענצטערלעך מיט בלעך פֿאַרשלאָגענע 1007

פֿון זון, // נאָר ס'זעט די תּפֿיסה מיט איר גלאָצעדיקער

ווײַטקייט גוט און ווײַט". מאַל, השוונדיקע נעכט,

ליד "ס'איז היינט אַ שטילער טאָג". מאַלאָדעצקי, 1, 18,

גלאַצעניש /- דאָס, =ן. (איר) דאָס גלאָצן אַ סך מאָל, גומאדיק, אָפט מאָל אַן אויסדרוק פֿאַר פֿלומרשטער פֿרומקייט.

1930 " בעת אין |...| גלאַצעניש געניטער // פֿון אַן
אייבער-אינקוויזיטאָר טוט איר אייגל לוסטיק לויפֿן 1009
// אונטן אויפֿן שײַטער-הויפֿן". אַל, לידער און
פֿאַעמען I, ליד "קומט דער ליבער זומער," נ"י,
ד'... ליטערין, I, 315.

גלאַצער - דער, =ס. (פֿעיא/איר) אויג. % דער תם האָט אויסגעשטאַרצט אַ פֿאַר גלאַצערס, ניט פֿאַרשטייענדיק גאַרניט.

1933 " לויפֿן אויף מיר אַן אַ גרופּע רײַטערלעך, מיט
די נאַגאַנעס איבער די קעפּ און מיט רוצחישע גלאַצערס". 1010
ש. גאָדינער, דער מענטש מיט דער ביקס II, 195, 2
מאסקווע, ד' 195.

1969 " איז דארטן געשטאנען א מענטש און געקוקט, ו

ווי די ווייטע פינצטערע גרויקייט האט געעפנט 1011

צוויי גלאצערס |...|". ~~א.~~ קאציזנע, 2, ~~גש II,~~ 141,

~~ת"א, ז' 141.~~

גלאצערייַ - דאס, בא. דזוו גלאצעניש.

גלאצן מיט די אויגן צום הימל - (איר) מאכן אן אנשטעל פון גרויס פרומקייט.

קוקן מעג מען, נאר ניט גלאצן |סטוטש |305 - בנב.

1676 " ווען פרעמדי לייט קומען הניין זא פר בערגן זיא |די מיידלעך| זיך אונ' שטעלן זיך לייטן 994 ניט אינש פנים, אונ' גלאצן אין אינק פנים ניט".

ברנט שפיגל, 3, ~~פפד"מ,~~ פרק מג.

171 גלא־ גלט. [redacted]

|גלאצעדיק| גלוצדיג.

1716 " |...| דרום דז זיא האבן זיך הופֿרטיג גהלטן צי טעכטר פון שטאט דין אונ׳ זיא גינגן מיט |...| לוגנדיגי אונ׳ גלוצדיגי אויגן". ~~טהמ~~, ישעיה, ~~ווילהרמרשדארף~~, דף ג - II. 962

(ספר המגיד 3,

ג ל <u>א</u> צ ע - די, =ס. (<u>דטשמ</u>) פֿליך.

גלאָק – דער/די, מצ גלאָקן/גלעקער, פּקפּ גלעקל.

1. אײַנריכטונג צו קלינגען, באַשטייט פֿון א מעטאַלענער כּלי, אונטן ברייט און אָפֿן, אויבן שמעלער און פֿאַרמאַכט, אין צענטער פֿון אויבן איז אָנגעהאַנגען א באַוועגלעך מעטאַלן צינגל; ווען דאָס צינגל קלאַפּט זיך אָן אין די ווענטלעך פֿון דער כּלי, באַקומט זיך דער קלונג. % דער גלאָק פֿון דער שול קלינגט אויף דער הפסקה. פֿאַר נאַכט האָבן זיך צעקלונגען אַלע גלעקער פֿון די קלויסטערס.

1865 " דער גלאָק גיט אַ קלונג, דער קלונג איז די

1045 דערשײַנונג, נאָך דער גלאָק איז נאָך דעם קלונג דער אייגענער". ארז, קם, נרם 3, ז' 42.

פּרץ 177,

1908 " איר הערט די הונגערגלאָקן אומגעריכטע, //

1044 איך ווערט פֿאַר שרעק דאָס האַרץ צעריסן". מר, שריפטן II, נ"י, ז' 159. ראָזנפֿעלד 3, 159.

... " קלינגען גלעקער, קלינגען גלאָקן – בים

1023 און באָם". בראַד, צײַט אויסגעקליבענע שריפטן, ב"א, ז' 96. ברא‎דערזאָן, 8, 96

1934 27 " האט מען נאָכגעקרימט דעם בימבאָם פֿון א גלאָק". מלה, ניו-יאָרק, וואַרשע, ז' 178. א. ל. האַלפּערן, 2, 178.

2. (ס'רוב אין פּקפּ גלעקל/גלעקעלע) יעדער אײַנריכטונג וואָס איז גורם דאָס קלינגען. % אַן עלעקטריש גלעקל.
דאָס גלעקל פֿון וועקזייגער איז קאַליע געוואָרן.
ער האָט אָנגעקלונגען אין גלעקל פֿון טיר, מע זאָל אים עפֿענען.

3. (עלט) פֿור, קאַרעטע.

1868 " פּלוצעם האָט מען דערהערט אַ גלאָק צופֿאָרן".
(פּנס 177) קמ, נ' 46, ז' 325 - I. 1043

1896 " עס האָט זיך געקאָנטשעט |=געענדיקט| דער פּראָק
|=ערמין| // |...| און דער פּאָדראָטשיק אַנטלויפֿט 1049
מיטן גלאָק". א. גאָטלאָבער, גלגול, ווארשע, 71 ,3
ז' 71.

4. (גלש) "דער וואָס שטייט אויף דער וואַך בעת אַ 'שטיקל אַרבעט'" |קטון, ווענגראָוו, לובלינער געגנט|.

175 – גל

4. טערמין אין כעמיע |טערמינאלאגיע כעמיע, ווילנע, 1921|.

רעד: וואסער טערמין?

5. (פיג) קלאנג פון א גלאק. % תיכף באכן גלעקל לויפן ארויס די קינדער פון די קלאסן.

1939 " אומזיסט האט אפגעטרויערט |...| דער אלטער הארבאטער וועג, ווארטנדיק אויף אן אמעטיקן גלאק פון א בעל=עגלהשער פור און אויף אן אורח פון דער ווייטער טרויעריקער וועלט". מארקיש, 4, 283.

6. (גלש) איינער פון א גנבים=חברה, דער וואס שטייט אויף דער וואך, בעת א 'שטיקל ארבעט' און גיט צו וויסן, אויב ס'מערקט זיך א סכנה" |קטוו, ווענגראוו|.

7. (איר) גליק (פאראדירט: גליק=גלאק). % איך בין אים ניט מקנא אויף זיינע גלאקן.

|| **גלאָקיק** – אַדי/אַדוו. (שנש) ווי (פֿון) אַ גלאָק.

1936 " נעמט די געגנט גלאָקיק זיך צעוויגן, // פֿאַלן
לעצטע שטערן אין די בערד |?|". סוצ, ~~ציט פֿון I,~~ 1072
~~ת"א, ז' 20.~~ סוצקעווער, 3, 20.

1947 " ס'האט גלאָקיק זיך צעבליט // בל-אַדון, הונט
פֿון טיפֿסטן אונטן". ~~ציט, גל I, נ"י, ז' 189.~~ 1070
אהרן צייטלין, 5 א, 189.

גלאָקנדיק – אַדי/אַדוו, דזוו דפֿוו.

1960 " ער האָט אים אַ טרייסל געטאָן און אויסגעשריגן
מיט זיין גלאָקנדיקן קול: וועל דיך צעקוועטשן 1080/א
|...|". ש. סימאָן, ~~צוויגן.~~ 1, 3 [?].

גלאָקעדיק – אַדי/אַדוו, דזוו דפֿוו.

1920 " דער ערשטער פֿאַכער פֿון מיין גלאָקעדיקן טורעם
// צו דיר, אַ פֿרוש גאָלדענער פֿון הימלען |...|". 1105
~~פּמ, סתם, ז' 5.~~ מאַרקיש [?], 1, 1, 5.

גלעקל - דאָס, =עך, ---> זבז.

0 גלאַקאַרטיק - אַדי/אַדוו. (דטשמ) אין דער פֿאָרעם

1066 פֿון א גלאָק |מארק ווב| 202.

גלאָקן-גיסער - דער, =ס. |סטוטש| 217. ספּעציאַליסט

אין מאַכן גלעקער.

גלאָקן-געקלאַנג - דאָס, בא. דאָס קלינגען פֿון אַ גלאָק/

גלעקער.

1934 " און ווי אַ וווּנדערלעך גלאָקן-געקלאַנג //

1079 האָט אַרונטערגעלויכטן זייער געזאַנג // איבער גאָר דער

שטאָט". מלה, לידער I, נ"י, ז' 251.

מ.ל. האַלפּערן, 4, 251.

(?נ?) גלאָקהויזן - מצ, די. (נש) הויזן וואס זיינען

אונטן ברייטער ווי אין די קני; קליאשהויזן,

קליאשאַווע הויזן |פּער 90, xxx - 1 - 3, ז' 14 - 15|

גלאקן-הענגער - דער, =ס. |סטוטש 205|. בנב.

> רעד: אפשר מיינט עס דאס ציינגל?

גלאק(ן)-טורעם - דער, =ס. באזונדער(ע) טורעם פון א
קלויסטער, ווו ס'הענגט דער גלאק אדער גלעקער.

1881 " אונטער דעם קופאל איז דא דער גלאקן-טורעם
מיט גלאקן". ~~א. מאירזאן, ייפאל,~~ (פערל 74) נ' 2, ז' 2. 1082

1924 " אויף גלאקטורעמס און כדומה ערטער האלט זיך
אויף די בארגקרא". איבן ד"ר איסטעל, 1, 88.
~~ווילנע, ז'~~ 88.

גלאקפאסאן - דער, בא. אין דער פארעם/אויסזען פון ?נ?
א גלאק.

G.179
179

1960 " די אָרבל פֿון מאַנטל זײַנען אין גלאָקפֿאַסאָן

מיט פֿאַלדן". מ. ראָזן, פּאַר VII/26. 1110

פֿאַר צלן,

גלאָקן-צײַער - דער, =ס. דער מענטש וואָס ציט די

שטריק וואָס באַוועגן די גלאָקן.

1926 " דער גלאָקן-צײַער ציט שוין // די גלאָקן דאָ

אין דאָרט, // די דערפֿלעך און די שטעטלעך // 1099

זיי וועקן זיך שוין אויף". סעג, פֿאָעמען,

וואַרשע, ז' 144. סעגאַלאָוויטש, 8, 144.

1956 " דער אײַנגעשלאָפֿענער גלאָקן-צײַער// האָט פֿון

שלאָף דערוואַכט". יג, פֿון מײַן גאַנצער מי, 1089

ז' 384. גלאַטשטײן, 1, 384.

גלאָקנקלאַנג – דער, =ען. קלאַנג פֿון גלאָק/גלעקער.

" האָט זיך פֿון ערגעץ ווײַט אַרײַנגעטראָגן אַ טיפֿער 1913

באַנגער גלאָקנקלאַנג". יהואש, פֿון דער וועלט 1031

און יענער.

1927 " און דורך דער פֿינצטער שווער און לאַנג //

קומט אָן און שטאַרבט אַ גלאָקנקלאַנג, // און קלינגט 1092

און קלאָגט |...|". מלה, אין ניו-יאָרק,

ווארשע, ז' 217. מ.ל. האַלפּערן, 2, 217.

גלאָקנקלונג – דער, =ען. דזוו דפֿוו.

" ווען איך מיטן העלן טאָג פֿאַלט אָן אויף מיר אַ 1927

גראָבער יונג, // זאָל אויף זײַן מאַרדע גלײַך מײַן 1094

פֿויסט אַ הילך טאָן, ווי אַ גלאָקנקלונג". מלה, מ.ל. האַלפּערן

דצוו, ז' 39. 2, 39.

גלאָקנקלינג – דער, =ען. דזוו דפּוו.

1934 "און ווען די שענק איז צו, איז דאָ אַ גלאָקנקלינג, 1096

וואָס שטילט אים אײַן מיט טרייסט |...|". מלה,

לידער II, נ"י, ז' 175. מ. ל. האַלפּערן, 5, 175.

גלאָקן-קלינגער – דער, =ס. דזוו גלאָקן-ציִער.

גלאָקן-צינגל – דאָס, =ען. דאָס מעטאַלענע צינגל וואָס קלאַפּט אָן אין די ווענטלעך פֿון גלאָק.

גלאָקנשפּיל – די, בא. געקלאַנג פֿון אַ צאָל פֿאַרשיידענע גלעקער צוזאַמען.

אומרוגלאָק – דער, גלאָקן/גלעקער. דזוו אַלאַרמגלאָק.

1955 "|...| האָט לײַוויק זיך אָנגענומען מיט דער 1046

ייִדישער שליחות צו זײַן דער אומרוגלאָק".

ב. ריווקין, ה. לײַוויק |...|, נ"י, ז' 92.

92, 3.

182 – גלאָק

אַלאַרעמגלאָק – אַ גלאָק וואָס איז איינגעשטעלט ספּעציעל צו קלינגען ווי אַ ווארענונג בעת אַ סכנה (שׂריפה, אַנפּאַל אאַע).

" און די קלאַנגען |...| האָבן זיך אַלץ ווייטער 1936

גערעדט |...| ווי אַ ביינאַכטיקער אַלאַרמגלאָק צו אַ שׂריפה". 1030

ש. האַראָנטשיק, 3, 200.

סיגנאַלגלאָק – דזוו דפוו.

1912 " דאָס פּאָלק |...| לויפט מיט דעם ערשטן קלונג

פון דעם סיגנאַלגלאָק |...|". זשיטלאָווסקי, 2, 245. 1054

קירכנגלאָק – גלאָק פון אַ קירכע (=קלויסטער).

[1891–1907] " אַך, וואָס קלינגט איר, קירכנגלאָקן,// הערט שוין

אויף, גענוג געשראָקן //|...| אונדזער אָרעמע וועלט!".

רייזען, 11, 56.

~~קלויסטערגלאָק~~ –

182/1

קלויסטערגלאק - דזוו דפּוו.

1919 " איז וואס, אז קלויסטערגלאקן האבן זיך געפּרייט?".

קוויטקא, 2, 45. 1054/א

שטורעמגלאק - דזוו אלארעם-גלאק.

183

1948 " א שטורעמגלאק פארהילכט מיר מיט 'טרעבלינקע',
און ערד און הימל און אלץ איז בארג אראפ".
~~סעג, א בוים פון פוילן, ב"א, ז' 144.~~
סעג, אלעמענטן, ז 144.

האמער-און-גלאק - (עלט?) מין פארווייאלונג-שפיל.

1867 " ביי די טישלעך האט מען געשפילט אין קארטן, 1042
אין לאטא, אין האמער-און-גלאק". קמ, נ' 1,
ז' 5 - I.
פערז 177,

פפ: קלינגען ווי א גלאק. טויב ווי א גלאק -
אויף איינעם וואס הערט זייער שלעכט.

פויל: ס'איז דורכגעגאנגען מיט א גלאק! - מיט גרויס
פאראד, מיטן גאנצן קנאק.
"איך וועל דיר שיקן א פור מיט א גלאק" - (איר)
"איך וועל דיר שיקן א ספעציעלע איינלאדונג"|קטור|.

פֿוסטער גלאָק - ווען אַ פֿלאַפֿלער, אַ טומלער.

" וואָס מאַכסטו אָנשטעלן, דו פּרא-אדם, דו פּוסטער 1905

גלאָק, דו באָסיאַק איינער?" ~~שע, דראמאטישע~~ 1033

~~שריפֿטן, ז' 71.~~ גלות-עליכם, א 4, 71.

דער גלאָק קלינגט, ווייל ער איז פּוסט (שוו) - ווען עמעצן וואָס רעדט אַ סך און שיין, אָבער אָן אינהאַלט.

אויסקלינגען אַלע גלעקער - |סטוטש| 315 בנב.

שראַגע מיט אַ גלאָק - |סטוטש| 516 בנב.

אַ גלאָק אין שטאָט - |סטוטש| 414, בנב.

אַן אַ צונג איז ווי אַן אַ גלאָק - |~~יישט~~ XXV - 2| בנב. פּר 90

פּר ז' ורמ

קינדער-ציילעניש: איינס, צוויי, דריי,// אדער, לידער, ליי, // אקעם באקעם, בענדזע גלאָקן, שערעלע, בערעלע, פּוקס.

(וואריאנט (לויצק, וואלין): איינס, צוויי, דריי,// לעדער, לעדער, ליי,// שאָקן, באָקן, קלינגען גלאָקן,// שייער, פּייע, פּוי!.

ם----> 1.

" מרדכי זגט צו שטישט איינמ׳ שטויק // דו

הושט עס זעלברט גיהאנגן אן די גלוקא". 1018

מגילה מינכן, מ/103 א.

1711 " איך ווייש דז כמה הייליגי גלאקין דיא קלינגן

אין דען קינד, כלומר פֿיל סודות שטעקן אין אים דיא 1022

קלינגן אויש אים ארויש". נחלת צבי, 1, במדבר,

פפד"מ, דף כח/ג.

8. שעה (לויטן זייגער).

1752 " פון שבעה עשר בתמוז ביז אן תשעה באב זאל

קיינר ניט אליין גיאן פֿון גלאק צעהן פֿר מיטאג ביז 1040

גלאק דרייא נאך מיטאג דען אין דיא צייט האט דר

(שד) |...| זיין שליטה צו שעדיגן". עה. ספר על אוים, 1,

פיורדא, עה - 4.

ג ל אָ ק ג ל אָ ז - די, |=גלעזער?|. סלאַי/סלאַיִק.

1919 " צנצנת - גלאָקגלאָז |טעקסט: גלוק=גלאָז|".

זאַלער, 1, 92.

ם

גלוק גלאַז.

1748 " מן זאל ניט בענשן איבר איין גלוק גלאז

ווייל מן קיין מויל פול אויף איין מאלט קאן 534

טרינקן". סידור תפילות, דף קס"ז - II.

רעד: ניט זיכער איך אויסטייַטש.

גלא-גלט .74

1067 גלאָקווענטיל - דער, =ן | טעכט פּווב, ז' 28 | . בנב.

100

ג ל אָ ק ל ע ן - אוטוו. (שנש) קלינגען ווי אַ גלאָק/
אַ גלעקל.

1073 1947 " גלעקעלעך, לצים־גלעקעלעך גלאָקלען ". אהרן צייטלין, צייט, גל I, ג"י, ז' 18, 5a, 18.

גל -

(CAMPANULA גלאָקנבלום - די, =ען. געוויקס (ווסנ: ~~בערגראָזן~~, אנדערש אויך גלעקל, מאַי=גלעקל.

1948 " די לאַנקע |...| פֿון גלאָקנבלום, פֿון |...|

1077 יאַסקער און פֿון ליובטשיק, וואָס איז אַ סגולה צו

געטרײַקייט, צו ליבע און געפֿעלן". ר. קאַרן, 175, 4.

~~הײם און הײמלאַנדקײט~~, ב"א, ז' 175.

?נ?   ג ל אָ ק (ן) - מ ע ט אַ ל - דער, בא. ספּעציעל

געשמאָלצענער בראָנדז געניצט ס׳רוב פאַר גלאָקן

[טערמינאָלאָגיע כעמיע, נייע שול, ווילנע 1921; פינקל, 1, 8]

~~פּורב, כארקאוו, ז׳ 8.~~

ג ל אָ ק ס י נ י ע – די, =ס. (<u>באָט</u>) דעקאָראַטיוו

1104 געוויקס (<u>ווסנ</u>) (Gloxinia) מיט העלע גלאָקפֿאַרמיקע
בלימעלעך.

?נ? ג ל אָ ק ע ו ע ן – אוטור. "קלינגען מיט אַ גלאָק"

1107 | קטור, ~~167~~ |.

[redacted]. גלאַ—

ג ל אָ ק ע פּ ל - דער, מצ דז. (לאָקל, ווו?) "מין

עפּל פֿון געל-גרינעם קאָליר, האָט די פֿאָרעם פֿון אַ

גלאָק" |קטוו ~~199~~|. 1109

גלא- גלט [redacted].

גלאַקפּויגל - דער, ~ פּייגל. (זאאל) פויגל,

(ווסנ *Arapunga alba*), צייכנט זיך אויס

מיט זײַן קול, וואַס הערט זיך ווי אַ גלאַקנקלאַנג,

האַט אַ לאַנגן האַרנדיקן אַנוווּקס איבערן שנאַבל, וואַס

בלאַזט זיך אַן, ווען דער פּויגל איז אוימרויק.

גלאַריאָז – אדי־אדוו. הערלעך, רומריין.

1906 " אַלץ איז ביי מיר יעצט געווען אַ גאַרניט, אַ שפּילצייג קעגן דעם קאַמף פאַר אָרעמע און דערנידעריקטע, קעגן דער גלאָריאָזער אַרבעט אין נאָמען פון וואַרהייט און גערעכטיקייט". ד. עדעלשטאַט, שריפטן, 30, 3

וואַרשע, ז' 30.

גלאָריאָסאַ - די, =ס. (באָט) געוויקס, מין ליליע. ?נ?

1969 "פֿאַראַן אַ קלעטערנדיקע ליליע, וואס רופֿט זיך

1115 גלאָריאָסאַ. די קוויטן זײַנען געל און געל מיט רויט, אויף אַ הויכן שלאַנקן שטענגל. עס שטאַמט פֿון אַזיע און אַפֿריקע, אָבער מען טרעפֿט דעם מין ליליעס אויך איבער אַמעריקע אין אַזעלכע געגנטן ווי פֿלאָרידע. די ליליע איז פּרעכטיק שיין, אָבער אַלע אירע טיילן זײַנען גיפֿטיק |...|". א. וואַלאַך, טאג, 29/VIII.

פער 69

גלאָריע - די, באַ. רום, הערלעכקייט, פּראַכט.

1936 " שפּיל, פּאָעט, און זאָל דייַן **גלאָריע** פֿאַסטן
ביזן לעצטן אַשיקן צעפֿאַל". ~~סוצ, ציט פֿון I,~~ 1117
~~ז' 44.~~ סוצקעווער, 3, 44.

1953 " הויך אויף די פֿעלדזן פֿון הר־הבית שטייט דער
געטלעכער בית־המקדש אין זייַן גאַנצער **גלאָריע**". 1119
~~ברוס, בײַ די טײַכן פֿון פּאַלעסיע, נ"י, ז' 99.~~ ברוסאָוו, 1, 99.

גלאָריעדיק - אַדי/אַדוו. (בש) (פּול) מיט גלאָריע|אַוּרו|.

0 **גלאָריע־קייט** - די, באַ. דזוו גלאָריע.

1922 " עס וועקן די גלאָקן די פֿייַערן אויף די
שייַטער־הויפֿנס, עס וואַקסן די פֿייַערצונגען און 1126
ס'טראָגט זיך אַ לויב פֿאַר אים אין זייַן **גלאָריע־קייט**".
אש, ~~מאַראַנען, ווילנע, ז' 14.~~ א 7, 14

ם 1734 " |...| צור גלאריע אונד לויב אונד פרייז
אונזרר ביידר זייטיגע פריינד". ~~י. מאַרשן,~~ 1118
לשון זהב, אמשטרדם, ז' 4.

ג ל אַ ר י פֿ י צ י ר ן – טרוו. באַדעקן מיט גלאָריע,
פֿאַרהערלעכן, זייער שטאַרק לויבן, רימען.

1947 " איך וויל ניט גלאָריפֿיצירן די קאַפּאָטע, איך
בין אַ זון פֿון אַ מתנגד |...|". ~~סעג, געברענטע~~ 1131
~~ערד, ב"א, ז' 142.~~ סאָציאַליסט, 11, 142.

1959 " צייכענען זיך היסטאָריקער פֿון דעם מין אויס
דערמיט וואָס זיי טיילן אויס, שטעלן אַרויס און 1130
גלאָריפֿיצירן אַ געוויסן אמת". שנ, ~~קריטיק און~~
~~קריטיקער, ב"א, ז' 319.~~ ניגער, 9, 319.

|| גלאָריפֿיצירער – דער, =ס. דער וואָס גלאָריפֿיצירט,
פֿאַרהערלעכט.

גלאָריפֿיקאַציע – די, ס. דאָס גלאָריפֿיצירן.

ם 1734 " דאָש איך האפנדליך ווערדי שלייניגשט |?|
ערהלטן וואו מיט איך מיך ווערדי גלאריפיסירן 1132
מעגי |...|". ~~י. מארשן~~, לשון זהב,
אמשט, ז' 9.

ג ל אָ ר ר ײַ ך - <u>אדי/אדוו</u>. פֿול מיט גלאָריע.

189... " האלט ריין דאס ווארט פון יענער צייט, //

1111 האלט <u>גלאָררײַך</u> איס און זויבער |...|".

<u>א. ל. וואָלפּסאָן</u>, ~~<u>ציט אױנפֿי</u> III, נ"י, 1956,~~

~~ז' 166.~~ פּער 112 א, 166.

1951 " ער |דובנאָוו| האָט אויפֿגעמישט בלעטער פֿון

1138 אונדזער <u>גלאָררײַכער</u> געשיכטע |...|". <u>מ. מאַנדעלמאַן</u>,

~~<u>זב ליטע</u> I, נ"י, ז' 1351.~~ פּער 106, 1351.